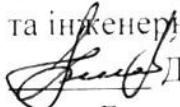

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

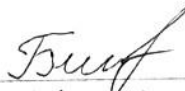
До захисту
Допускається
Завідувач кафедри
Архітектури та інженерних
вишукувань Д.С.
Бородай
підпис
« 15 » грудня . 2023 р

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

за другим рівнем вищої освіти

На тему: «Особливості та прийоми архітектурно-планувального вирішення
туристично-спортивних готелів на прикладі Сумської області»

Виконав (ла)

(підпис)

Шатіло Б.М.
(Прізвище, ініціали)

Група

АРХ 2202-м

Науковий керівник

(підпис)

Бородай Д.С.
(Прізвище, ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра: Архітектури та інженерних вишукувань
Спеціальність: 191 "Архітектура та містобудування"

ЗАВДАННЯ

НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Шатіла Богдана Миколайовича

- 1. Тема роботи** Особливості та прийоми архітектурно-планувального вирішення туристично-спортивних готелів на прикладі Сумської області

Затверджено наказом по університету № 176- н від 26.01.2023

- 2. Строк здачі студентом закінченої роботи:** "16" грудня 2023 р

- 3. Вихідні дані до роботи:** тека вихідних даних до кваліфікаційної роботи з

опорними матеріалами (місце будівництва по вул. Харківська в м. Суми)

- 4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що підлягають розробці)**

Пояснювальна записка включає: вступ (актуальність теми, мета, об'єкт, предмет,

задачі, методи, наукову новизну дослідження, практичне значення одержаних результатів);

розділ 1 – Аналіз формування та розвитку туристично-спортивних готелів;

розділ 2 – Фактори та вимоги, що впливають на проектування туристично-спортивних готелів;

розділ 3 – Принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації туристично-спортивних готелів;

5. Перелік графічного матеріалу (з точною вказівкою обов'язкових креслень)

9 графічно-аналітичних схем і таблиць, генеральний план м. Суми, ситуаційна схема, генеральний план ділянки, план першого поверху на відмітці +0.000, план другого поверху на відмітці +3.300, план типового поверху на відмітці +6.600, фасад 1-14, фасад А-Є, фасад 14-1, фасад Є-А, розріз 1-1, експлікація приміщень, умовні позначення та експлікація до генплану, 5 перспективних зображень

6. Консультанти за розділами магістерської кваліфікаційної роботи

Найменування розділу	Консультанти
Оглядово-аналітичний	доц. Бородай Д.С.
Теоретичний	доц. Бородай А.С.
Результуючий	доц. Бородай Д.С.
Нормоконтроль	доц. Бородай А.С.
Перевірка на аутентичність: унікальність	доц. Бородай А.С.

7. Графік виконання магістерської кваліфікаційної роботи

Найменування розділу	Термін виконання
Оглядово-аналітичний	10.09.23
Теоретичний	15.10.23
Результуючий	22.11.23
Здача роботи для перевірки на плагіат	27.11.23- 03.12.23
Попередній захист	11.12.23
Здача проекту до деканату	11.12.23- 16.12.23
Захист проекту	

Завдання видав до виконання:

Керівник :

(підпис)

Бородай Д.С.
(Прізвище, ініціали)

Завдання прийняв до виконання:

Здобувач

(підпис)

Шатіло Б.М.
(Прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Шатіло Б.М. Особливості та прийоми архітектурно-планувального вирішення туристично-спортивних готелів на прикладі Сумської області

Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування». – Сумський національний аграрний університет, Суми, 2023.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню особливостей та прийомів архітектурно-планувального вирішення туристично-спортивних готелів на прикладі Сумської області.

Об'єктом дослідження є туристично-спортивні готелі. Предметом дослідження є особливості та прийоми їх архітектурно-планувального вирішення.

Структура роботи: вступ, три розділи, висновок та список літератури.

У першому розділі «Аналіз формування та розвитку туристично-спортивних готелів» досліджені історичні аспекти зародження та розвитку готельної справи, закордонний та вітчизняний досвід проектування та будівництва, сучасний стан туристично-спортивних готелів в Україні. У другому розділі «Фактори та вимоги, що впливають на проектування туристично-спортивних готелів» було визначено природно-кліматичні, соціально-економічні та інші фактори, що впливають на проектування та розміщення туристично-спортивних готелів, класифікацію, а також основні вимоги щодо проектування. В третьому розділі «Принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації туристично-спортивних готелів» визначено архітектурно-планувальні, композиційні та містобудівні прийоми організації туристично-спортивних готелів, містобудівне, функціональне та конструктивне вирішення туристично-спортивного готелю в м. Суми.

Ключові слова: туристично-спортивний готель, відпочинок, архітектурно-планувальне вирішення.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
• актуальність теми.....	4
• мета дослідження.....	5
• об'єкт дослідження.....	5
• предмет дослідження.....	5
• задачі дослідження.....	6
• методи дослідження.....	6
• наукова новизна отриманих результатів.....	6
• практичне значення отриманих результатів.....	6
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ.....	8
1.1. Утворення та еволюція розвитку.....	8
1.2. Передумови формування.....	13
1.3. Функціонально-планувальна організація туристично-спортивних готелів та ділянок їх розміщення.....	17
1.4. Аналіз досвіду проектування туристично-спортивних готелів.....	26
РОЗДІЛ 2. РОЗДІЛ 2. ФАКТОРИ ТА ВИМОГИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОЕКТУВАННЯ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ.....	34
2.1. Класифікація туристично-спортивних готелів.....	34
2.2. Фактори, що впливають на проектування туристично- спортивного готелю	39
2.3. Вимоги щодо проектування туристично-спортивних готелів.....	41
РОЗДІЛ 3. ПРИНЦИПИ ТА ПРИЙОМИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ.....	45
3.1. Принципи містобудівного та планувально-композиційного вирішення.....	45
3.2. Прийоми містобудівного та планувально-композиційного вирішення.....	52
3.3. Особливості архітектурно-планувальної організації туристично-	

спортивного готелю у м. Суми Сумської області.....	68
3.3.1. Містобудівне вирішення... ..	68
3.3.2. Вирішення генерального плану ділянки.....	70
3.3.3. Об'ємно-планувальне рішення.....	71
3.3.4 Художньо-образне рішення... ..	72
3.3.5. Конструктивне рішення... ..	74
3.3.6. Висновки до розділу 3	76
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78

ВСТУП

За останні роки туристична галузь значно розвинулася, і, як наслідок, помітно збільшилася кількість готелів. Готелі відрізняються за типом будівлі, розташуванням, місткістю, кількістю поверхів та номерів, рівнем комфорту та іншими характеристиками. Ці характеристики мають значний вплив на архітектурно-планувальні рішення, а отже, на загальне враження від готелю в очах оточуючих. Оскільки готелі вже давно не є лише місцями для короткострокового відпочинку, високого рівня комфорту часто буває недостатньо.

Дана наукова робота спрямована на аналіз архітектурно-планувального та містобудівного вирішення туристично-спортивних готелів, їхні особливості та вплив на забезпечення зручностей для гостей, які віддають перевагу активному та спортивному відпочинку. Метою даної роботи є вивчення та систематизація інформації про різні типи таких готелів, аналіз їхньої інфраструктури, а також розгляд архітектурних рішень, спрямованих на створення комфортного середовища для гостей.

Відчутний попит на туристично-спортивні готелі зумовлює необхідність ретельного вивчення та аналізу різноманітних аспектів їхньої організації та функціонування. Успішне поєднання функцій готелю та спортивного центру вимагає глибокого розуміння потреб сучасних туристів та урахування їхніх очікувань щодо високого рівня сервісу та доступності спортивних послуг.

Туристично-спортивні готелі – це підприємства готельної галузі, мета діяльності яких полягає у поселенні, обслуговуванні, а також у забезпеченні комфортного проживання і харчування відвідувачів, зокрема-туристів та спортсменів.

У цьому контексті дослідження архітектурно-планувальних рішень туристично-спортивних готелів визначається як ключовий етап у розробці та впровадженні сучасних об'єктів індустрії гостинності. Розбір особливостей будівельних конструкцій, вибір матеріалів, організація внутрішнього простору та

створення ефективної інфраструктури — все це необхідно враховувати для досягнення успіху та конкурентоспроможності в галузі готельного бізнесу та туризму.

На теперішній час розвиток туристичної та спортивної галузі нерозривно пов'язаний з утворенням спеціалізованих готельних комплексів, які корегують наявні у себе зручності для спорту та активного відпочинку. Спортивно-туристичні готелі не лише пропонують своїм гостям комфортне проживання та розважальні заходи, але й виступають як центри, що активно пропагують здоровий спосіб життя та взаємодію з різними видами спорту.

В умовах зростаючої конкуренції готельні компанії працюють над розширенням спектру своїх послуг. Готелі є джерелом доходу для українських компаній і засобом підвищення їхньої конкурентоспроможності.

Той факт, що архітектурний стиль готелів змінювався з часом, показує, наскільки тісно цей тип архітектури пов'язаний з розвитком суспільного життя. В період розвитку з'являлися складні і багаті форми, тоді як в період застою існували лише примітивні і закриті форми.

Важливість цього питання не можна недооцінювати, адже цей проект можна розглядати як основу успіху або невдачі майбутніх готелів. Те, як буде обрано рішення для будівництва готелю, має безпосередній вплив на успіх проекту і, в більшості випадків, на його безпеку. Тому слід приділяти увагу плануванню на ранній стадії, щоб уникнути подальших невдач.

Наразі будівництво готельних об'єктів у Сумській області часто має стихійний характер і готелі будуються на невеликих, незабудованих земельних ділянках. Це не відповідає вимогам готельного дизайну. Тому актуальним є проектування нових сучасних готельних комплексів.

Метою даного дослідження є виявлення та усвідомлення основних особливостей функціонально-планувальних рішень туристичних та спортивних готелів загалом та готелів Сумської області зокрема.

Зокрема, воно базується на національних та міжнародних прикладах, таких як Ruka Novi Hotel (Фінляндія), Adora Golf Resort (Туреччина) та Elada Hotel (Україна).

Архітектура готелів і комплексів передбачає складну і багатогранну концепцію, що включає загальний зовнішній вигляд будівлі, її внутрішнє розпланування, ландшафтну композицію території та об'єктне наповнення всередині приміщень. Кожна складова важлива і самостійна, але комплексно вона зливається в гармонійне ціле, завершений художній образ, що відповідає загальній ідеї готелю.

Предметом даного дослідження є характер архітектурно-планувальних тенденцій в будівництві туристично-спортивних готелів.

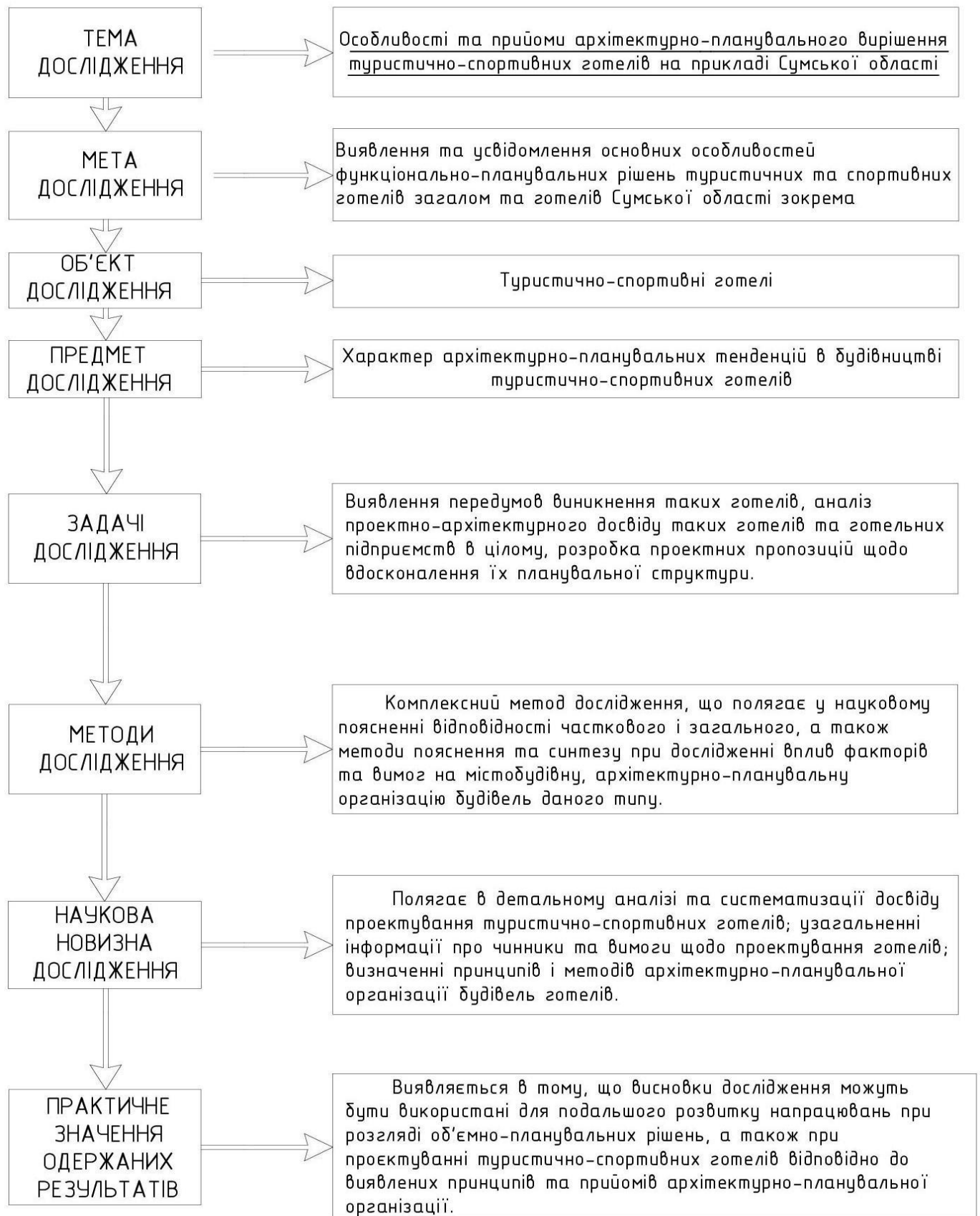
Основними завданнями дослідження є виявлення передумов виникнення таких готелів, аналіз проектно-архітектурного досвіду таких готелів та готельних підприємств в цілому, розробка проектних пропозицій щодо вдосконалення їх планувальної структури.

Методами даного дослідження можна вважати комплексний метод дослідження, що полягає у науковому поясненні відповідності часткового і загального, а також методи пояснення та синтезу при дослідженні вплив факторів та вимог на містобудівну, архітектурно-планувальну організацію будівель даного типу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в детальному аналізі та систематизації досвіду проектування туристично-спортивних готелів; узагальненні інформації про чинники та вимоги щодо проектування готелів; визначенні принципів і методів архітектурно-планувальної організації будівель готелів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що висновки дослідження можуть бути використані для подальшого розвитку напрацювань при розгляді об'ємно-планувальних рішень, а також при проектуванні туристично-спортивних готелів відповідно до виявлених принципів та прийомів архітектурно-планувальної організації.

Схема 1. «Програма дослідження»

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ

1.1. Утворення та еволюція розвитку

Історія індустрії гостинності тісно взаємодіє з подорожуючими. Люди подорожували з різними цілями і намірами (наприклад, відвідати священні місця та храми або побувати на Олімпійських іграх тощо). Перші відомості про розміщення мандрівників можна знайти в давньоєгипетській літературі.

Перші заклади розміщення на території України з'явилися в 12-16 століттях, коли розвивалася економіка і політика Київської Русі. Розташування міста на перехресті торговельних шляхів і тісні культурні та релігійні зв'язки із Середземномор'ям, Балтійським морем і Західною Європою сприяли його розвитку і появі спеціалізованих закладів розміщення.

З розвитком поштового зв'язку в 15 столітті постоялі двори з'явилися біля поштових контор, що були у підпорядкуванні Ямського указу. У більших містах з'явилися гостинні двори, які були більш комфортабельні, ніж постоялі, і використовувалися переважно купцями і чиновниками для забезпечення необхідних умов для ділових угод та торгових операцій.

Хоча гостинні двори були нечисленними, вони вирізнялися своїми розмірами, ізоляваністю та автентичністю, особливо з огляду на кількість іноземців, що оселилися по всій країні за своєю культурною ознакою. Ззовні гостинні двори зазвичай були оточені оборонними мурами, вежами та кількома воротами.

Уздовж українських чумацьких і торгових шляхів корчми продавали алкоголь, пропонували гостинні послуги і були місцем відпочинку та розваг для мандрівників. У деяких регіонах корчми також називалися "шинком" або "корчмою-заїздом", а їхня історія сягає часів Київської Русі.

Планування корчми зазвичай складалося з двох частин: їдальні та житлового приміщення. Їдальня була розділена на дві кімнати з прилавком з одного боку і

одним або декількома великими столами з іншого.

У містах і великих селах існували корчми, які слугували також придорожніми заїжджими дворами. Планування таких корчм складалося з схожого на двері входу в центрі фасадної стіни, який відкривався в коридор, що тягнувся по всій довжині будівлі. По обидва боки розташовувалися кімнати для гостей, таверна і хатина корчмаря.

Указ Карла Великого, який зобов'язав монастирі та церкви утримувати заїжджі двори, дав великий поштовх розвитку готельної індустрії в Європі. Найбільша кількість заїжджих дворів «госпицій» була розташована у Швейцарії, яка, завдяки своїм давнім традиціям, і досі вважається найпрестижнішою країною в готельній індустрії та готельному сервісі.

У 13-14 століттях розвиток ремесел і торгівлі в Європі та поживлення внутрішніх і зовнішніх економічних зв'язків призвели до широкого використання готелів як тимчасового платного житла. Перші готелі були приватними будинками (або окремими кімнатами в них). Власники готелів часто виступали посередниками для своїх клієнтів, виконуючи роль дилерів та агентів. Так виник прообраз сучасного готелю. У цей же час вперше були зроблені спроби офіційної класифікації готелів.

У 16 - на початку 17 століть Київ був одним з головних торгових центрів Східної Європи, який був пронизаний різноманітними торговими шляхами, що простягалися з Туреччини, Грузії, Угорщини, Кримського ханства, а також із Західної Європи на шляху до Москви. Українські купці мали право безмитно торгувати в прикордонних з Московією містах. Їм надавалося спеціальне житло. На торгових і чумацьких шляхах Україною пропонували оренду житла, також шинки не лише для продавали алкоголь, але й слугували засобами розміщення подорожніх.

Більше того, коли Київ став одним з центрів паломництва, виникла необхідність побудувати готель для прочан біля стін Печерського монастиря. Друга світова війна завдала важкого удару по українській готельній індустрії. Лише в

останні роки в українській столиці були побудовані такі великі готелі, як "Хрещатик", "Турист" і "Київська Русь".

Між Першою та Другою світовими війнами відбулися значні зміни в розвитку готельної індустрії. У Радянській Україні готельні підприємства були націоналізовані і створена єдина державна система управління готелями. Через брак управлінського досвіду готельна галузь розвивалася стихійно, а організаційні центри управління постійно змінювалися. Важкі соціально-побутові умови в країні були несприятливими для готельної індустрії, вона скорочувалася, а готельні підприємства перетворювалися на житло та різні організаційні структури. Ситуація змінилася лише наприкінці 1930-х років. У великих містах були побудовані нові готелі, а деякі з них були переобладнані під житло.

Після війни готельне господарство в розвинених країнах перетворилося на важливий сектор, відомий як "готельна індустрія", яка стала важливим джерелом доходу та іноземної валюти для багатьох країн.

У післявоєнний період, особливо за часів Хрущова, туризм і міжнародні зв'язки були відроджені в СРСР: з 1956 року в СРСР розвинувся масштабний іноземний туризм, а також швидко зростав внутрішній туризм і молодіжний туризм.

Під час Другої світової війни радянська готельна індустрія зазнала величезних втрат. Особливо сильно постраждала готельна індустрія в окупованій Україні, де більшість великих готелів було зруйновано. У Києві було зруйновано п'ять великих готелів на вулиці Хрещатик. На початку повоєнного періоду готельні підприємства почали відновлюватися, будувалися нові готелі: у 1950 році радянський готельний фонд досяг довоєнного рівня, а потім поступово збільшувався за рахунок готелів, побудованих у країнах Балтії, Середньої Азії, Закавказзя, Молдови та інших країнах.

Все це сприяло формуванню та розвитку сучасної готельної інфраструктури: Перша загальносоюзна класифікація готелів у 1952 році показала, що готелі не відповідали міжнародним вимогам. Більшість готелів мали низький рівень

комфорту, і лише кілька дуже комфортабельних готелів ("недорогих") могли забезпечити необхідні умови для перебування іноземних гостей. Тому 60-ті роки 20 століття в історії вітчизняного готельного господарства стали періодом значної модернізації готельної інфраструктури. У готелях проводили системи гарячого та холодного водопостачання, встановлювали ліфти, перепланували вестибюлі, відкривали їдальні, займалися озелененням територій, у номерах встановлювали розкладні санвузли, з'явилися номери підвищеної комфортності.

До кінця 1960-х років готельна практика в країні виробила вимоги готельного стандарту: сучасне обладнання, великі і різноманітні громадські простори, різні типи номерів, розвинена мережа ресторанів і роздрібної торгівлі, упорядкована територія, автостоянки і достатній спектр додаткових послуг.

Проблеми відбудови і подальшого розвитку народного господарства та поступового перетворення його в єдиний народногосподарський комплекс потребували великої кількості готельних номерів, що призвело до масштабного будівництва готелів переважно низької якості.

На початку 1990-х років готельне господарство в незалежній українській державі вступило в новий етап. Цей період розпочався з багатьох проблем. Будівництво готелів було призупинено через відсутність достатніх коштів. Готелі використовувалися як офіси та житло, а кількість готелів в Україні зменшувалася, в основному за рахунок закриття нерентабельних підприємств.

Однак ситуація поступово змінюється. З'явилися готелі, що за рівнем комфорту відповідають чотири- і п'ятизірковим, а також значна кількість невеликих приватних готелів різного типу. Більшість з них, однак, працюють у тіні через незавершеність законодавчої бази.

На початку 2000 року українські готелі вступили до Всесвітньої асоціації готельєрів. Експерти індустрії гостинності очікують, що в найближчому майбутньому західні інвестори проявлять інтерес до столичного ринку гостинності. На ринок вийдуть глобальні оператори, що спеціалізуються на готелях середнього

класу, такі як Accor та Radisson. Поява нових готелів призводить до конкуренції між готелями, що веде до зниження вартості проживання та підвищення якості обслуговування. Інформацію щодо історичних етапів розвитку готелів зведено до таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. «Історичні етапи розвитку готелів»

№ п/п	НАЗВА ЕТАПУ	ХРОНОЛОГІЯ ПЕРІОДУ	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	ВІЗУАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРІОДУ
1	ЗОСЕРЕДЖЕННЯ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ОБ'ЄКТУ	IV тис. до н.е. – V ст. н.е.	<ul style="list-style-type: none"> -Надання перших комплексних готельних послуг для купців, -Виникнення постійних дворів, таверн, які надавали послуги ночівлі та харчування -Виникнення караван-сарайів -Кодекс Хамурі з організації послуг ночівлі -Впровадження державних контролюючих заходів («cursus publicus») при організації постійних дворів у Римській імперії 	
2	СТАНОВЛЕННЯ ЯК ОКРЕМОГО ТИПУ БУДІВЕЛЬ	V – XVI ст.	<ul style="list-style-type: none"> - Створення притулків при монастирях -Створення лицарських господарств і хоспісів -У великих містах будували гостинні двори з можливістю здійснення торгівлі. - У Франції видано правовий Акт про регулювання організації готельних господарств та впроваджено обов'язкову реєстрацію гостей в готельних господарствах -В Англії були створені каретні готелі, в яких надавалися послуги гінцям королівської пошти. 	
3	РОЗВИТОК І АКТИВНА РОЗБУДОВА ПОДІБНИХ ОБ'ЄКТІВ	XVI – поч. XX ст.	<ul style="list-style-type: none"> -Англійський закон проголосив готелі громадськими будинками -Відкриття готелів при вокзалах. -«Каретна ера» готелів завершилася -Відкрито перший готель (США) -Створено перше бюро подорожей (Англія) -Вперше впроваджено послуги носильників і посылних; організовано службу рецепції; виокремлено одно-, двомісні номери з туалетними кімнатами -Створення транзитних готелів 	
4	СУЧАСНИЙ СТАН	поч. XX ст. – нині	<ul style="list-style-type: none"> -Створено перший готельний ланцюг «Буфало Статлер» (США) -Організовані перші готельні ланцюги «Sheraton», «Hilton», «Holiday» -З'являються нові типи готельних комплексів для автотуристів (мотелі, кемпінги тощо) та водних туристів (ботелі, ботокемпінги, флотелі, флотокемпінги тощо). 	

1.2. Передумови формування

Останніми роками інтерес людей у всьому світі до спорту та спортивного туризму значно зріс в усьому світі. Не є винятком і Україна, де за останні роки збудовано низку нових спортивних об'єктів з розвиненою інфраструктурою.

Значні історичні події, соціальні зміни, підвищення культурного рівня населення та прагнення до здорового способу життя призвели до зростання туризму в цілому та спортивного туризму зокрема, а також підвищення інтересу до історичних та культурних пам'яток, історичних подій та природних пам'яток.

Індустрія гостинності має довгу історію. Розміщення мандрівників бере свій початок ще в Стародавньому Єгипті. Караван-сараї, заїжджі двори та корчми працювали на дорогах і в містах Близького Сходу та Центральної Азії з давніх часів. В Ассирії, наприклад, караван-сараї існували більш ніж за тисячу років до нашої ери.

У Греції та Римі гостинні дома існували вже в 4 столітті до нашої ери, особливо там, де збиралася велика кількість людей на регулярні фестивалі, ярмарки та спортивні змагання (Дельфи, Ефес, Афіни, Олімпія, Рим). Коли в Римській імперії були покращені дороги, з'явилися заїжджі двори на відстані одного дня їзди верхи на коні. Цими заїжджими дворами користувалися чиновники та кур'єри, які подорожували з Риму до Малої Азії та Галлії. Ця інфраструктура розширювалася разом із зростанням імперії. З новими завоюваннями заїжджі двори засновувалися в нових провінціях і країнах.

З того, що власники заїжджих дворів несли особливу відповідальність за речі своїх постояльців, зрозуміло, що за римським правом на них покладалася особлива відповідальність за речі їхніх гостей. Як і в римському праві, деякі положення, що регулюють діяльність організацій, які надають мандрівникам послуги з розміщення, харчування та проживання, можна знайти в сучасних законах, стандартах і правилах надання готельних послуг у багатьох країнах. З 12-го по 16-те століття послуги їм розвивалися в Монголії. Татарське слово «яма» в перекладі

означало «станція». Значні території монгольських завойовників, включаючи Чингісхана, були покриті мережею ям. Подібно до караван-сараїв чи арабських ханів, ями розташовувалися на відстані довжини кінського шляху одна від одної. Ями були тогочасними готелями. Ханські посланці переносили накази хана від ями до ями. Завдяки ямам вони могли перепочити та замінити коней.

Після падіння Римської імперії у тогочасній Європі готельна справа поступово почала рухатися шляхом занепаду, але з часом знову почали розвиватися різні форми притулку, що пов'язано з частими подорожами ремісників, майстрів та купців у справах. У середньовіччі за функціонування закладів, подібних до готелів, відповідали церкви та монастирі. У той час даний сервіс був безкоштовним. Церковні організації та князівські двори надавали житло з любові до ближніх.

Відомим законодавчим актом був едикт Карла Великого, який зобов'язував монастирі та церкви допомагати мандрівникам і надавати їм нічліг, їжу, медичну допомогу та лазню. Такі "гостеції" особливо розвинулися у Швейцарії. Швейцарія має одну з найстаріших готельних традицій і досі користується найкращою репутацією в індустрії гостинності.

Окрім гостецій уздовж транспортних шляхів, у великих поселеннях здавна існував окремий готельний сервіс для гостей з великим рівнем достатку, що бажали проживати у покращених умовах. На землях Московського князівства, Київської Русі та у Великому Новгороді такі місця називалися гостинними дворами. Іноземні купці зупинялися, жили і торгували в гостинних дворах, які можна назвати далекими родичами сучасних туристичних готелів. Розташовані у великих містах, заїжджі двори розрізнялися залежно від національності постояльців. Наприклад, у 16-17 століттях у Новгороді були німецькі та голландські постоялі двори, а в Москві - арабські, грецькі та вірменські заїжджі двори. З часом на зміну безкоштовному розміщенню прийшли комерційні заклади, що пропонували відпочинок, проживання та харчування за певну плату. Під впливом зростаючих потреб мандрівників, технологічного прогресу та суттєвого збільшення швидкості

пересування ці заклади набули нових форм і стали підприємствами, подібними до сучасних готелів.

Прототип сучасного готелю з'явився наприкінці 18 століття. Того часу у Берліні з населенням 130 000 мешканців було дев'ять першокласних заїжджих дворів, два з яких вже називалися готелями.

Стрімке зростання готельної індустрії розпочалося у 19 столітті. Зростання попиту на подорожі та відпочинок з боку заможних верств населення призвело до появи сучасних готельних компаній з розкішними апартаментами, досить високим рівнем комфортності та широким спектром послуг.

Готельне господарство стає важливим і високоприбутковим сектором економіки. З'явилися великомасштабні сучасні готелі, що розташовувалися в спеціально спроектованих будівлях, таких як приватні резиденції або великі, красиві державні особняки. З цього виходить французький термін "готель", що означає великий міський палац або резиденцію іноземного державного чи міського уряду.

В результаті капіталізм здійснив революцію в готельній індустрії. Бізнес-подорожі та туризм стали більш активними, а разом з ними зросла і потенційна клієнтська база готелів. У цей період остаточно сформувалися сучасні міські готелі. З'явилися різні типи номерів, громадські зали, ресторани, кафе, салони краси та інші об'єкти, що пропонують широкий спектр послуг. Згодом деякі готелі перетворилися на масштабні громадські комплекси з найбільшими концертними залами, галереями та басейнами.

Кількість готелів поступово зростала. В Австро-Угорщині, наприклад, у 1913 році налічувалося 15 000 готелів. Більшість з них були невеликими готелями. Приймаючи до уваги той факт, що загальна кількість спальних місць досягала 500 000, середня місткість кожного готелю складала від 30 до 35 осіб. У 1913 році в Німеччині налічувалося 90 000 готелів, але більшість з них були невеликими. Кількість готельних підприємств у Італії та Швейцарії значно збільшилася через те,

що ці країни розпочали стрімкий розвиток туризму, беручи за основу свої історичні пам'ятки та природні ресурси. Готелі будували у курортних селищах і курортних зонах. Незадовго до початку Першої світової була заснована Міжнародна асоціація готельєрів, яка об'єднала 1700 готелів з усього світу. Також важливо відмітити, що в той час було засновано перший у своєму роді інститут готельного менеджменту у Дюссельдорфі.

Однією з головних особливостей ХХ століття став інтенсивний розвиток транспорту, особливо повітряного та наземного, що значним чином прискорило переміщення людей з метою виробництва, торгівлі, культури, особистих контактів і відпочинку. У деяких країнах туризм стрімко розвивався через необхідність забезпечення постійних валютних надходжень. Все це висунуло нові кількісні та якісні вимоги до готельєрів. Більшість країн почали систематично розширювати і вдосконалювати свою готельну інфраструктуру, приділяючи увагу зручності, охопленню послуг і ціновій конкурентоспроможності.

Концентрація готельної індустрії в 20 столітті призвела до формування компаній, що займалися готельною справою. Найбільші готельні мережі у світі мають 1,6 мільйона готельних номерів, в середньому 16 000 номерів на одну компанію, якщо взяти серед них 100 найбільших за обсягом організацій. Проте ці компанії важко назвати однорідними; деякі з них є дуже великими. У США 55% загальної кількості номерів у 100 найбільших компаніях відносяться до шести найбільших мереж готелів. На сім найбільших готельних мереж у Західній Європі припадає близько 23% цього готельного фонду.

1.3. Функціонально-планувальна організація туристично-спортивних готелів та ділянок їх розміщення

Сучасні готелі покликані створювати приємні умови для гостей і пропонувати комплекс додаткових послуг.

Основними принципами, які враховуються при проектуванні та будівництві готельних будівель, є:

Повинна братися до уваги органічна взаємодія самої будівлі (комплексу будівель) з навколишнім середовищем і зберігатися характер міського та сільського ландшафту;

Необхідно враховувати природно-кліматичні фактори, такі як температура, вологість, кількість опадів, швидкість і напрямок вітру; і

Планування будівель повинно забезпечувати розумний режим обслуговування та належний комфорт для мешканців і відповідати функціональним вимогам (зручність доступу до будівель, близькість до основних доріг);

Будівлі повинні відповідати естетичним, технічним, санітарним та екологічним стандартам. Будівлі повинні бути придатними для реконструкції;

Архітектура, дизайн і планування будівлі повинні гарантувати оптимальне співвідношення між операційними витратами та доходами від надання послуг у готельному бізнесі тощо;

Дизайн фасаду повинен підкреслювати престиж готелю і встановлювати рекорд у певній галузі (найдорожчий готель, найекзотичніший готель і т.д.).

Планування простору - це організація номерів на поверхах, з'єднаних комунікаційними приміщеннями, що створюють певну форму будівлі.

Усі готельні приміщення складаються з житлових і громадських зон. Як правило, житлові зони мають значну поверховість, тоді як зони загального користування проектуються з першого по третій поверх, залежно від кількості готельних номерів і структури будівлі.

Для забезпечення ефективного планування різні приміщення готелю

групуються відповідно до їх функціональних характеристик, а між приміщеннями передбачаються чіткі технічні зв'язки, що відповідають санітарно-гігієнічним та протипожежним вимогам.

Вимоги пожежної безпеки полегшують експлуатацію готелів і підвищують комфорт проживання.

Функціональне планування готелю розроблено з урахуванням складних технічних процесів, що відбуваються в межах готелю.

Найважливішими функціональними зонами розробленого готелю є

- Приймально-допоміжні приміщення
- Приміщення для розміщення
- Об'єкти громадського харчування
- Адміністративні приміщення
- Об'єкти сервісу та технічного обслуговування

Ці секції повинні бути незалежними одна від одної, враховуючи деталі функціональних процесів. Деякі типи готелів можуть включати більше незалежних секцій.

Сучасні готелі високого рівня комфортабельності є складними організаційними утвореннями, що містять велику кількість об'єктів різного функціонального призначення.

Готелі складаються з груп об'єктів і служб: приймальні і вестибюльні приміщення, приміщення розміщення, культура і розваги, фітнес і відпочинок, охорона здоров'я, побутове обслуговування і торгівля, громадське харчування, господарське обслуговування, адміністративні та технічні служби, об'єкти обслуговування, резидентські та допоміжні підприємства і споруди.

Обов'язковою є наявність такої групи об'єктів, як житлові приміщення, рецепція та вестибюлі. Конфігурація додаткових приміщень, що підвищують комфорт готелю, не нормується і допускається відповідно до завдання на проектування або проекту.

Житлова частина будівлі готелю (номерний фонд) повинна бути функціонально і системно відокремлена.

Якщо готель розташований у багатофункціональній будівлі і готель розміщується спільно з іншими підприємствами або об'єктами, то житлову частину слід відокремлювати як житлову і передбачати окремі входи та комунікації (вертикальні та горизонтальні).

Номери слід розміщувати в місцях, де шумовий вплив готелю від транспорту та інженерного обладнання зведений до мінімуму, а також ізольовано від шуму та запахів з кухні відповідно до вимог 8.9 та 8.10. Розміщення готелів не повинно порушувати гігієнічні норми щодо фізичних, хімічних та біологічних факторів, які виникають від джерел у забудованих місцях загального користування.

Розміщення у підвалах, надземних приміщеннях або на першому поверсі не дозволяється. Просторова структура готелю повинна чітко відокремлювати потоки гостей, персоналу та відвідувачів від громадських просторів, що обслуговують громаду, в якій розташований готель.

При проектуванні готелю слід уникати перетинів і перехресть між діловими і виробничими маршрутами, а також між маршрутами мешканців і відвідувачів.

Якщо в районі, де розташований готель, є група громадських об'єктів, які обслуговують територію, то ці об'єкти повинні мати входи, відокремлені від вулиці.

Готелі повинні забезпечувати доступ і розміщення людей з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних (відповідно до ДБН В.2.2-17 та ДСТУ 4269). В одно- та двомісних номерах повинні бути передбачені відповідні приміщення, коридори, дверні прорізи та засоби для горизонтального та вертикального пересування осіб з інвалідністю.

На ганку біля головного входу необхідно передбачати пандус з ухилом не більше 1:12. Ганки та пандуси висотою понад 0,45 м повинні бути огорожені.

Система відчинення та зачинення дверей головного входу повинна забезпечувати безперешкодний доступ осіб на кріслах-колясках до будівлі готелю.

Входи в будівлі готелів повинні бути захищені від атмосферних опадів.

Розсувні та розпашні двері повинні бути двостулковими, що відповідають вимогам евакуації згідно з вимогами ГОСТ 12.1.004.

При головному вході в готель слід передбачати тамбур. Допускається передбачати тамбур при головному вході в готель і другорядний вхід з подвійними дверима, що відчиняються в напрямку евакуації.

У готелях категорії **** і вище з кількістю місць понад 300 слід передбачати багажні двері та вестибюль (Додаток Б). Рекомендується передбачати механічні засоби для перенесення багажу з багажних візків до ліфтів або інших проміжних пунктів.

У квартирах, будинках, офісах та адміністративних приміщеннях не слід встановлювати стаціонарні конструкції, які не отримують природного освітлення. Допускається розміщення службових та адміністративних приміщень у підвалах або на перших поверхах за умови, що природне освітлення забезпечується інженерними пристроями (наприклад, світловодами).

Зі збільшенням кількості готелів, підвищенням рівня комфорту та розширенням громадських об'єктів важливо розрізняти спеціалізовані готелі. Спеціалізовані готелі мають різні вимоги до розташування, дизайну та озеленення приміщень, типу номерів та наявності різних громадських послуг. Тому проектують готелі загального призначення, бізнес-готелі, транзитні готелі, кемпінги, мотелі, курортні та туристичні готелі.

Туристичні готелі також можна класифікувати як спортивно-туристичні, гірськолижні та пішохідні, готелі для автотуризму та готелі для туристичних цілей.

Функціонально-планувальна структура туристичних готелів характеризується широким спектром закладів харчування, включаючи спортивні та рекреаційні споруди, конференц-зали, ресторани та кафе з різноманітною кухнею. Туристичні

готелі зазвичай мають великі території з відкритими басейнами, місцями для відпочинку, автостоянками, спортивними майданчиками та місцями для

паркування.

Останнім часом спортивні та туристичні готелі стали невід'ємною частиною інфраструктури туристичних готелів. Тісний взаємозв'язок між спортом і туризмом стає все більш очевидним в рамках сьогодення. Національні та міжнародні спортивні змагання високого рівня тепер привертають велику кількість глядачів, що, в свою чергу, приваблює велику кількість туристів з країни та з-за кордону. Виникає необхідність розвитку потужної туристичної інфраструктури, здатної задовольнити потреби туристів у комфортному розміщенні та проведенні дозвілля. Як один з найважливіших елементів спортивно-туристичної інфраструктури, спортивно-туристичні готелі відіграють важливу роль у вирішенні цієї проблеми. Досвід експлуатації спортивно-туристичних готелів у всьому світі показав, що поєднання спортивних і туристичних функцій дає значні переваги не тільки з розрахунку на зручності та комфорт, але і в економічному плані.

Тому спортивно-туристичні готелі призначені для розміщення та обслуговування спортсменів і туристів. Перевагою таких готелів є їх відносна незалежність від сезонних коливань кількості туристів. Як правило, вони розташовуються на курортах, в туристичних зонах, зонах відпочинку, сільських рекреаційних зонах і частинах рекреаційно-спортивних комплексів. Зазвичай вони мають місткість 100-600 осіб. Ці готелі характеризуються широким спектром спортивних та розважальних послуг, включаючи тренажерні зали, басейни, сауни та відкриті спортивні майданчики. Проживання в готелях складається переважно з одно-, дво- та тримісних номерів. Харчування для спортсменів, як правило, надається в спеціальних залах громадського харчування.

Готелі гірськолижного туризму також відносяться до готелів спортивного туризму. Вони призначені для розміщення спортсменів і лижних туристів. Влітку вони слугують базою для гірських прогулянок та екскурсій. Як частина гірськолижного туристичного комплексу або гірськолижного курорту, вони розташовуються поблизу підйомників, гірськолижних схилів і лижних трас.

Місткість зазвичай становить 100-1000 місць. У гірськолижних готелях особлива увага приділяється службі прокату лиж, яка визначає умови катання на лижах і туризму. Номери 1, 2 і 3 - одномісні. Для молодіжних груп є 4-5 загальних номерів на 8-12 місць.

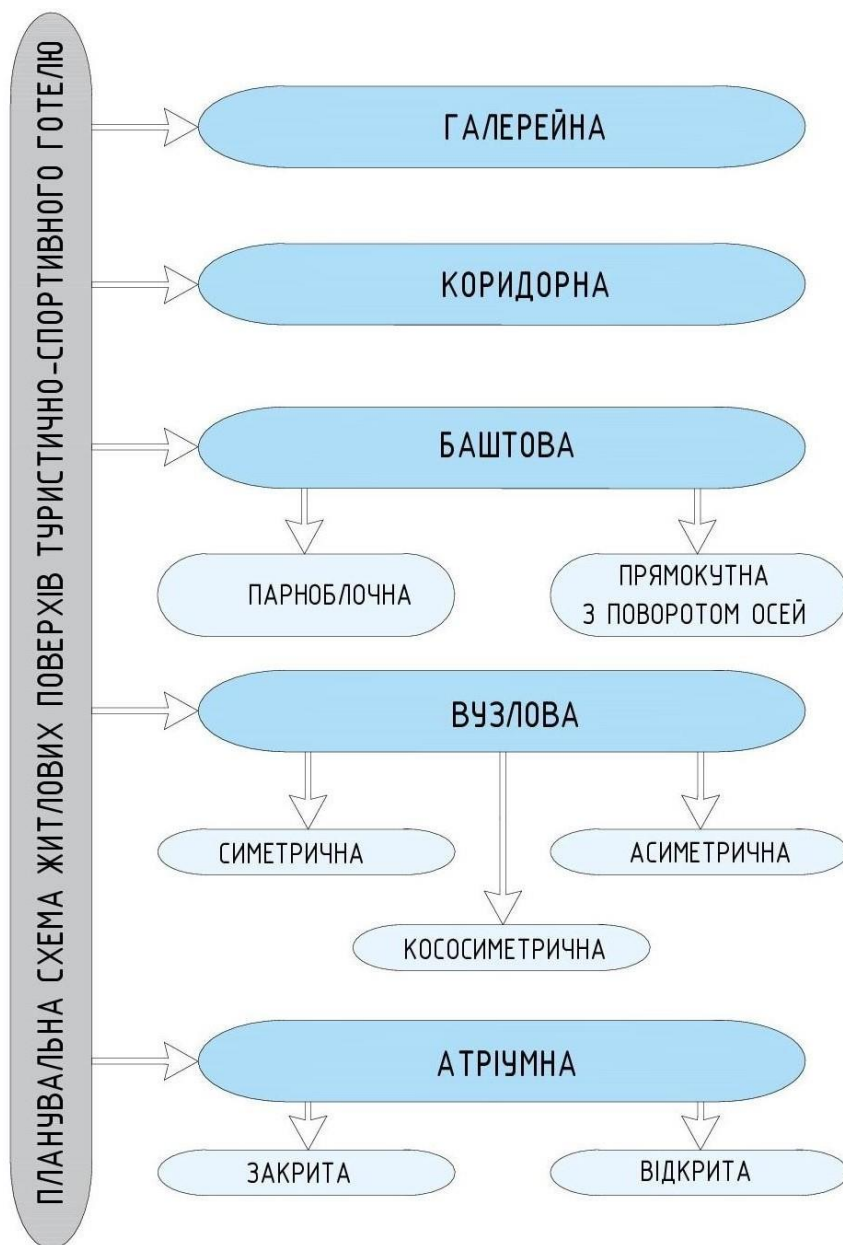
У більшості випадків, оскільки туристично-спортивні готелі розміщуються в реконструйованих будівлях, їх функціонально-планувальні елементи рідко відповідають необхідним стандартам, а нерегулярна форма зв'язку між функціональними блоками перешкоджає зручному доступу відвідувачів до необхідних груп об'єктів.

Туристично-спортивні готелі є відносно новими будівлями і належать до сучасного тренду в готельній індустрії. Крім того, що вони є новим типом готелів, вони є нетиповими серед подібних об'єктів і мають різні архітектурно-планувальні рішення, що поєднують різні типологічні групи приміщень, такі як культурні, спортивно-розважальні, торговельні та складські приміщення.

Найпоширеніша поверховість сучасних готелів в Україні - 5-16 поверхів. Залежно від розміру об'єкта, туристичні та спортивні готелі мають різні функціональні блоки.

Правильно запроектовані житлові поверхи туристично-спортивного готелю вкрай важливі для забезпечення комфорту гостей, ефективності бізнесу та підвищення загального іміджу закладу. Номери повинні бути просторими, функціональними та комфортними для оптимального відпочинку та роботи гостей. Планування приміщень повинно враховувати їхню ергономіку, забезпечуючи зручний доступ до всіх необхідних зон. Крім того, важливо враховувати естетичний аспект та використовувати сучасні дизайнерські рішення для створення приємного та стильного середовища. Існують різні типи планувальної схеми житлових поверхів туристично-спортивного готелю (*див. схему 1.3*).

Схема 1.3. «Типи планувальної схеми житлових поверхів туристично-спортивного готелю»

Функціонально-планувальні рішення туристично-спортивних готелів повинні враховувати всі аспекти життя відвідувачів. При проектуванні такого типу об'єктів необхідно враховувати частку людей з інвалідністю та людей похилого віку, тому в проектах мають бути передбачені спеціальні приміщення для обслуговування людей з інвалідністю відповідно до вимог ДБН В 2.2-9:2018 "Громадські будинки і споруди. Основні положення".

Основними групами приміщень туристично-спортивних готелів є: приймально-вестибюльні група приміщень, приміщення поперхового обслуговування, фізкультурно-оздоровчі приміщення, культурно-дозвілліві приміщення, технічні приміщення та приміщення технічного персоналу, адміністративні приміщення та приміщення ресторанів.

Функціональне та системне відокремлення кожної групи приміщень необхідне для більш ефективної експлуатації.

Аналіз вітчизняного та міжнародного досвіду показує, що основними місцями розташування спортивно-туристичних готелів є курортні регіони, райони з розвиненою гірськолижною та гірськолижно-велосипедною інфраструктурою та спортивними комплексами. Найпопулярнішими туристичними напрямками зі спортивною інфраструктурою є курорти Туреччини та гірські регіони європейських країн, таких як Фінляндія, Німеччина, Австрія, Швейцарія, Болгарія, Румунія та Італія.

Проектуючи готель, архітектори повинні забезпечити, щоб будівля була раціональною, максимально комфортною і добре обладнаною. Перед початком розробки проекту важливо визначитися з місцем розташування готелю, прив'язати нову будівлю до території та гармонізувати її з іншими будівлями, щоб не зруйнувати існуючий архітектурний ансамбль.

Для розміщення готелю на плані міста слід провести обстеження території, прилеглої до місця забудови. Визначити об'єкти та установи, що функціонують у цьому районі, включаючи існуючі готелі та ресторани (конкурентів), будівлі, установи, підприємства та організації (де зосереджені потенційні мандрівники), джерела сировини і товарів, інші будівлі, які можуть вплинути на роботу пропонованого об'єкта, існуючий ландшафт і транспортні мережі.

Основним завданням проектування об'єкта готельного господарства є створення оптимальних умов для проживання людей, задоволення їх функціональних, фізіологічних та естетичних потреб. Будівлі повинні відповідати

технічним та економічним вимогам. Всі типи будівель повинні відповідати таким вимогам, як міцність, довговічність, економічність у будівництві та експлуатації, інженерне забезпечення та пожежна безпека. Всі ці вимоги розглядаються разом з навколишнім середовищем в процесі проектування.

Проект будь-якого об'єкта повинен включати генеральний план передбачуваного будівельного майданчика. Генеральний план - це вид зверху всієї ділянки, відведеної під проект готелю, спроектований по горизонталі в масштабі 1:500 або 1:1000 і показує всі будівлі і споруди, дороги, під'їзні шляхи і зелені насадження, пов'язані з проектом готелю. Генеральний план необхідний для забезпечення належного розміщення необхідних будівель, споруд та об'єктів.

До генерального плану висуваються санітарні, функціональні та протипожежні вимоги. Для дотримання цих вимог, гармонізації з навколишнім середовищем та створення оптимальних умов праці територія готелю підлягає зонуванню. На території готелю виділяються житлова, громадська, спортивна та рекреаційна (зелена) зони. Функціональні вимоги полягають у створенні оптимальних умов для експлуатації будівлі та обслуговування туристів.

Передбачаються зручні підходи та під'їзди до будівель. Будівлі та споруди будуються відповідно до санітарних вимог. Всі приміщення повинні отримувати природне та денне освітлення.

1.4. Аналіз досвіду проєктування туристично-спортивних готелів

Зростання глобальних подорожей і туризму на різних рівнях зумовлене диверсифікацією туристичного попиту, посиленням конкуренції між готелями, пошуком нових сегментів ринку і реальними змінами у філософії обслуговування.

У світі постійно з'являються нові концепції гостинності, а старі концепції модернізуються. Глобалізація та концентрація індустрії гостинності відображається у формуванні великих компаній та готельних мереж. Такий підхід дозволяє готельним компаніям реорганізуватися та залучити додаткові ресурси для розвитку бізнесу.

Готельні компанії централізуються шляхом створення альянсів та асоціацій, які дозволяють здійснювати спільні маркетингові програми, науково-дослідницьку діяльність та єдину систему підготовки та перепідготовки кадрів, не порушуючи при цьому їх юридичну та економічну незалежність. За допомогою внутрішньої системи управління готелем, основними компонентами якої є модуль бронювання, служби прийому і розміщення, розрахунки з гостями, управління номерним фондом, безпека клієнтів, електронні замки і, найголовніше, інженерні служби, теплопостачання, електропостачання, зберігання, водопостачання, автоматизація і диспетчеризація, куди також входить інтерактивне телебачення, створене на етапі проєктування готелю.

Використання інтерактивних технологій особливо важливо при впровадженні складних інженерних систем в найбільш цінних пам'ятках архітектури, де важливо зберегти інтер'єр і архітектурний стиль будівлі. Рівень оснащення готелю інтерактивними системами є показником його якості та професіоналізму. Сьогодні готелі пропонують велику кількість послуг, включаючи різноманітні заклади харчування та розваг, фітнес-, оздоровчі та спа-центри, салони краси. У готелях часто є танцювальні зали, музичні зали, тематичні зали, спортивні майданчики і корти, конференц-зали і зали для переговорів, бізнес-центри, індивідуальні навчальні кабінети, зали для проведення виставок і заходів, а також різні торгові

точки. Зростає тенденція до персоналізованого обслуговування клієнтів. Персонал намагається запам'ятати імена та улюблені напої гостей, щоб справити на них приємне враження. Вітальні коктейлі (чай чаркаде у Туреччині та Єгипті, жасминовий чай на Балі), цукерки та шоколад на ліжко вночі (альпійські тістечка на прикроватьній шафці в Австрії), зустрічі з оркестром, прощальні групи, невеликі сувеніри, фрукти та мінеральна вода - все це є метою так званих компліментарних послуг.

Все це пов'язано з іншою тенденцією: "гедонізація" сервісу. Це означає, що на додаток до доброзичливих і корисних "безкоштовних" послуг, персонал готелю старається влаштувати перебування гостей максимально приємним, організовуючи безліч приємних традицій, таких як келих шампанського у вестибюлі готелю чи щаслива година зі спеціальними стравами та напоями за півціни. У деяких країнах Європи існують асоціації тематичних готелів та історичних розкішних готелів (наприклад, Швейцарська асоціація історичних готелів), що утворює єдину систему обслуговування, завдяки якій є можливість обміну інформацією про клієнтську базу, та підготовки персоналізованих запрошень для гостей. Стильова концепція цих готелів втілює дух історії, дорогоцінну архітектуру, унікальний стиль життя, сервіс і комфорт.

Таким чином, готелі є не лише місцем тимчасового проживання, але й клубами та місцями, де можна насолодитися відчуттям подорожі. Екологізація готельних продуктів сьогодні набуває все більшого значення у зв'язку з необхідністю захисту навколишнього середовища та зростанням кількості туристів, які шукають екологічно чисті послуги та продукти. Готелі використовують екологічно чисті матеріали в інтер'єрі та обладнанні, впроваджують безвідходні технології, надають спеціальну постільну білизну для людей з алергією, пропонують органічні продукти та напої у своїх ресторанах. У деяких готелях екологія є концепцією управління. Наприклад, Inter Continental Hotel Group відкрила свій перший повністю екологічний готель. Готелі під брендом Innovation Hotels використовують

лише сонячну енергію для своєї інфраструктури, а певна кількість води після використання очищується і повертається до джерела. Вітрові турбіни забезпечують електроенергію, необхідну для задоволення потреб готелю. Невеликий парк на даху готелю зберігає прохолоду в спекотну пору року і захищає від холоду взимку. Сьогодні у світі налічується близько 4 000 готелів, які намагаються певним чином зменшити свій вплив на навколишнє середовище. У спа-центрі Inter Continental Thalasso Spa в Бора-Бора використовується спеціальна система всмоктування, яка забирає крижану воду з моря для охолодження будівлі.

Останніми роками, окрім традиційних готелів і ресторанів з повним спектром послуг, все частіше з'являються спеціалізовані заклади, що пропонують вузький спектр послуг. Ці спеціалізації дуже різняться. Наприклад, клієнти, які проводять свою відпустку, граючи в гольф, катаючись на лижах чи конях, або туристи, які приїжджають на конференції, виставки чи ярмарки.

Курортні готелі спеціалізуються на різноманітних терапевтичних і відновлювальних процедурах, таких як омолодження шкіри, корекція фігури та схуднення. Також з'являються готелі, пристосовані для вегетаріанців, і в Швейцарії вже є кілька п'ятизіркових готелів. Бізнес-готелі пропонують швидкі процедури реєстрації та виселення, прокат автомобілів і послуги технічного персоналу. Готелі для ділових жінок пропонують посилені заходи безпеки, спеціально обладнані ванні кімнати та салони краси. Багато готелів та апартаментів спеціалізуються на різних видах спорту. У Німеччині також зростає кількість готелів для людей з фізичними або розумовими вадами, таких як Lazarushof. Ці готелі мають ліфти та санвузли, гаражі, пандуси та широкі коридори, спеціально облаштовані для інвалідних візків, і спеціально навчений персонал. Деякі готелі мають свої особливості. Наприклад, дитячий готель Grand Hotel in Miniature в Ліверпулі (Англія) приймає гостей віком від 1,5 до 9 років. У номерах готелю є невелике іграшкове містечко, зірки, розкидані на стелі, і гірлянди з квітів на стінах.

Готель Dorchester у Лондоні зберігає традиції та атмосферу старої Англії.

Унікальними готелями є готелі "Замок з привидами" у Франції та Англії, а також готель для любителів випити біля австрійського курорту Віллах. Орієнтація готельної компанії на конкретні сегменти ринку також відображена в загальній концепції.

Концепція готелю - це синергія поглядів фахівців різних професій, таких як архітектори, дизайнери, інженери, маркетологи та готельні менеджери.

Готель Mitzpeh Nahayim (Вид на два моря) на березі озера Кінарет в Ізраїлі втілює концепцію найбільш екологічно чистого готелю в світі, обрану його засновником, лікарем-гомеопатом Еріком Яросом. Тінисті доріжки, струмки і водоспади, безліч квітів, які використовуються для ароматерапії, мазей і ванн. Фітнес-центр, басейн, солярій, оглядовий майданчик з видом на воду і музичні концерти. Вода в готелі надходить з власної свердловини, мед і фрукти виробляються на власному виробництві, а всі продукти в готелі надходять з власної ферми. У готелі є трав'яний бар з десятками трав'яних напоїв.

Burj Al Arab (Арабська вежа, Дубай, ОАЕ) обрав концепцію елітного готелю для супер-багатих. Про це свідчить його семизіркова категорія. Однак концепції готелів можуть базуватися і на більш звичних сегментах попиту. Ще один сегмент ринку - розкішні готелі, розташовані в центрі історичних міст, відомих своєю архітектурою, туристичними пам'ятками, культурними та освітніми інтересами. Як правило, будівлі готелів є історичними пам'ятками, мають унікальні інтер'єри і пов'язані з легендами. Такі готелі є членами об'єднаних асоціацій, які присуджують нагороду "Кращий готель-ресторан" (нагорода ІКОМОС з 1997 року) з метою сприяння збереженню та утриманню пам'яток.

Швейцарська асоціація історичних готелів, наприклад, була заснована у партнерстві з ICOMOS з метою реставрації та відновлення унікальних будівель до їхнього первісного стану. Регіони відіграють важливу роль у розвитку туристичних та рекреаційних ресурсів Швейцарії. Це пов'язано з тим, що регіони, де виробляються і споживаються туристичні продукти, формують імідж не лише

окремого регіону, а й країни в цілому. На регіональному (середньому) рівні розвитку туризму багато країн мають відповідні центральні органи виконавчої влади (наприклад, регіональні органи управління туризмом в Італії та Австрії, регіональні ради з туризму у Великобританії, регіональні туристичні асоціації в Німеччині), які здійснюють авторизацію та сертифікацію послуг, координують регіональні та національні ініціативи та створюють привабливий туристичний імідж регіону. До них можна віднести наступні.

Яскравим прикладом будівництва туристично-спортивних готелів міжнародного рівня є Adora Golf Rezort (Туреччина). Цей п'ятизірковий готель у приморському курорті Белек був побудований 1992 року з метою заселення спортивних делегацій та футбольних команд, а також, зокрема, для улаштування спортивних конференцій. Готель має два чотириповерхових корпуси і 10 двоповерхових бунгало. До послуг гостей 500 номерів різних категорій. Його інфраструктурне наповнення включає в себе дванадцять конференц-залів, що вміщують до тисячі осіб, бізнес-центр, магазини, кафе, ресторани, бари, сауни, спа-центр, аквапарк, салон краси та турецьку сауну. Спортивні споруди включають чотири професійні футбольні поля, критий і відкритий басейни, різноманітні водні види спорту, тренажерний зал, тенісні корти, волейбольні майданчики, поле для гольфу та фітнес-центр.

Прикладом готелю для гірськолижного туризму є чотиризірковий готель Ruka Novі (Фінляндія). Розташований у центрі курорту Рука, за 50 метрів від підйомників, пунктів прокату лиж і спортивного спорядження та Ruka Kuraburi, цей семиповерховий готель в альпійському стилі був побудований у 2001 році і має загальну площу 1 000 м². У ньому 180 номерів.

Huatt Regency у Сан-Франциско є гарним прикладом новітніх принципів планування готельного простору. Готель розташований на трикутній ділянці землі з дуже привабливим внутрішнім двориком. Це подвір'я повністю проглядається з відкритих галерей і коридорів, а також із зашкленних кабін ліфтів, які чітко

інтегровані в стіну головного входу. Номери готелю - це гострокутні, багатогранні об'єми, підвішені над терасою на другому поверсі.

Враховуючи технічні проблеми, автор намагався максимально уніфікувати скляний малюнок фасаду та спростити конструкцію. Конструктивні елементи фасаду (колони та балюстради) кріпляться до стелі та стін будівлі.

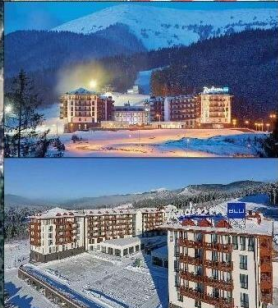

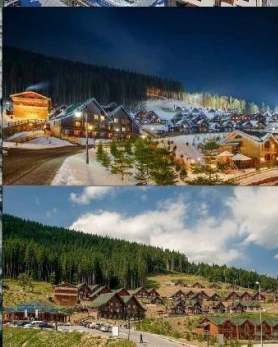

Інфраструктура включає ресторан Ruka Novі на 550 місць, нічний клуб на 420 місць, конференц-центр на 220 місць, два малих конференц-зали, дві сауни та центр прокату спортивного обладнання. Спортивна інфраструктура включає бігові лижні траси, лижну школу, гірськолижний комплекс, фітнес-центр, тенісні корти, поле для гольфу, майданчики для бадмінтону та баскетболу.

Сприятливі природно-кліматичні умови для розвитку спорту та спортивного туризму, велика кількість рекреаційних об'єктів та помірно високий рівень життя сприяють розвитку спортивно-туристичної готельної інфраструктури в Україні.

Прикладом спортивно-туристичного готелю є тризірковий готель.

"Еллада" - один з найсучасніших готелів на Одеському узбережжі, розташований в Южному, недалеко від Одеси. Він пропонує 74 місця та 43 комфортабельні номери, включаючи одномісні та двомісні номери (студії, двокімнатні люкси та апартаменти). У готелі є ресторан, медичний центр, бізнес-центр з конференц-залом на 65 осіб і релаксаційний центр з басейном, фінською сауною і турецькою лазнею. Спортивна інфраструктура включає сучасний тренажерний зал та спортивну арену FSC Olimp, ідеальне місце для проведення спортивних заходів будь-якої складності. Дані стосовно аналізу вітчизняного та закордонного досвіду проєктування туристично-спортивних готелів зведені до *таблиць 1.2 та 1.3* відповідно.

Таблиця 1.2. «Аналіз вітчизняного досвіду проектування туристично-спортивних готелів»

№ п/п	НАЗВА, МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ	МІСТОБУДІВНЕ РОЗМІЩЕННЯ	АРХІТЕКТУРНЕ ВИРІШЕННЯ	ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ
1	Тризірковий готель «Еллада» (Южне, Україна)			Розташований в Южному, недалеко від Одеси. Він пропонує 74 місця та 43 комфортабельні номери, включаючи одномісні та двомісні номери (студії, двокімнатні люкси та апартаменти). У готелі є ресторан, медичний центр, бізнес-центр з конференц-залом на 65 осіб і релаксаційний центр з басейном, фінською сауною і турецькою лазнею. Спортивна інфраструктура включає сучасний тренажерний зал та спортивну арену FSC Olimp, ідеальне місце для проведення спортивних заходів будь-якої складності.
2	Чотиризірковий готель «Терра нова» (Гатне, Україна)		 	Готель євро-класу "Терра Нова" розташований в передмісті Києва в 10 км (15 хвилин їзди) від центру міста і недалеко від природного заповідника Пирогово, виставкового центру ВДНХ і Голосіївського парку. Готель пропонує своїм гостям 26 комфортабельних номерів категорії "економ", "стандарт", "напівлюкс", "люкс" і "апартаменти", оснащених усім необхідним для гарного відпочинку. Панорамні вікна, романтичне освітлення, картини надають обстановці атмосферу тепла і затишку. До додаткових послуг відпочиваючих відносяться – ресторани з літньою терасою, баром і лаундж-зоною, де гості зможуть насолодитися вишуканими стравами європейської кухні та унікальним гриль-меню. Для проведення ділових заходів в готелі "Терра Нова" передбачено конференц-зал місткістю до 60 персон, обладнаний сучасною технікою для відображення інформації.
3	Тризірковий готель «Нвоуа» (Буковель, Україна)		 	Номерний фонд: 63 номери. Номерний фонд готелю – це номери категорій: studio, superior studio, premium studio, suite, superior suite. У номерах надається безкоштовне телебачення і Wi-Fi доступ. Всі номери з балконом з панорамним виглядом на гору. Для зручностей гостей на території готелю є власна рецепція, 2 ліфти, безкоштовний підземний паркінг і ліжна кімната з сушкою для лижного спорядження. Всі номери обладнані балконами з красивим видом, кухнею, міні-холодильником, електрочайником, чайним посудом, феном. Служба прийому та обслуговування гостей готелю працює цілодобово. У ціну проживання також включено сніданок, який проходиться в ресторані сусіднього готелю «Тавель».
4	П'ятизірковий готель «Radisson Blu Resort» (Буковель, Україна)		 	Готель міжнародної мережі Radisson Blu Resort Bukovel 5* (Редіссон Блу Резорт Буковель) розташований на території знаменитого лижного та SPA курорту Bukovel (Буковель), на схилі гори і є ідеальним місцем для зимового відпочинку та різноманітного літнього дозвілля. Готель має 252 номерів як для ділових поїздок, так і для відпочинку. У кожному номері є безкоштовний Wi-Fi та приладдя для приготування чаю та кафи. Інфраструктура включає такі елементи: хімчистка, фітнес центр, два ресторани на території, СПА-центр та Wellness-зона. Також є ігровий центр: комп'ютерний клас, кінотеатр, дитяча ігрова кімната, а також відкритий майданчик.
	Тризірковий готель «Буковель» (Буковель, Україна)		 	Цей 3-зірковий готель, навколо якого пролягає 53 км гірськолижних трас, розташований у самому центрі курорту Буковель. До послуг гостей сучасний спа-центр, різноманітні буди дозвілля та страви інтернаціональної кухні. Серед інших зручностей – безкоштовний Wi-Fi. У сьомому готелі "Буковель" є вишукані номери, люкси та шалеу спа-зони готелю "Буковель" працює сауна, солярія і тренажерний зал. Гості можуть взяти напрокат роликові ковзани та велосипеди. Довколишня місцевість ідеально підходить для занять пішим туризмом і лижним спортом. На території курортного готелю працює багатопунктний прокату лижного спорядження. Відстань від готелю "Буковель" до міжнародного аеропорту "Івано-Франківськ" становить 100 км. Гостям організують трансфер до аеропорту.

Таблиця 1.3. «Аналіз закордонного досвіду проєктування туристично-спортивних готелів»

№ п/п	НАЗВА, МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ	МІСТОБУДІВНЕ РОЗМІЩЕННЯ	АРХІТЕКТУРНЕ ВИРІШЕННЯ	ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ
1	П'ятизірковий готель «Adora Golf Resort Hotel» (Белек, Турція)			Готель розташований у туристичному центрі Белек має приватний піщаний пляж. До послуг гостей приватний пляж, критий і відкритий басейни, аквапарк з гірками, розкішний спа-центр, сауна, турецька лазня, масажний кабінет, джакузі, тренажерний зал, а також освітлені тенісні корти. У радіусі 1 км від готелю розташовані 11 полів для гольфу, на яких проводяться чемпіонати. Для дітей працює міні-клуб, є дитячий ігровий майданчик і кімната, анімаційні шоу. Готель підійде для активного відпочинку, зокрема й для сімей із дітьми.
2	Чотиризірковий готель «Rantasiiri Rukahoni» (Куусамо-Рука, Фінляндія)			Готель розташований в точності там, де і поблизу перебували гірські готелі: нижня станція найближчого підйомника розташовується поруч з готелем, лижня і пішохідний маршрут – в 100 метрах, а магазини прокату – 50 метрах від входу. Готель розділений на три частини: спочатку побудована частина вміщує 63 стандартних номери, Ресторан Rukahoni, караоке-бар Skipub Karaoke і нічний клуб Tellu Night. В сучасній частині готелю (2001) знаходяться 100 номерів люкс.
3	Чотиризірковий готель "Hyatt Regency" (Сан-Франциско, США)			Hyatt Regency San Francisco Downtown Soma пропонує гостям 686 номерів. Цей готель має в своєму розпорядженні камеру зберігання багажу і ресторани, сейф і цілодобову охорону. Цей готель знаходиться в центрі міста Сан-Франциско, поблизу Музею сучасного мистецтва. Менш ніж за 10 хвилин їзди від цього готелю розмістилася катанна дороза. Цей готель розташований всього за 5 хвилин їзди від Пірса 39. До станції метро можна дістатися за 5 хвилин, а до автобусної зупинки всього за 5 хвилин. 17-поверховий атріум також пропонує драматичний простір, де люди можуть збиратися. Конференц-зали та виставкові площі мають розміри понад 6000 квадратних метрів. Крім того, в готелі є тренажерний зал, ресторани, бібліотека, садові зони, магазини та кафетерії.
4	Тризірковий готель "Mizre Naayim" (Рош-Пінна, Ізраїль)			Готель розташований між Цфатом і Рош-Піною, в самому серці Галілеї, в оточенні квітучих полів та фруктових садів. Розкішний та просторий СПА-комплекс пропонує безліч оздоровчих та косметичних процедур для обличчя та тіла. Також присутній напіволімпійський басейн з підігрівом, волога та суха сауна, джакузі та тренажерний зал. До послуг гостей доглянутий сад, номери та вигоди для гостей з обмеженими фізичними можливостями, парна, їжа та напої, зал для бенкетів та конференцій, доступ до швидкого інтернету, ресторани, автостоянка, майданчик для гри в теніс. Цей варіант розміщення пропонує 9 номерів різного цінового діапазону: люкс, двомісний номер з ліжком, білла.
5	П'ятизірковий готель "Burj Al Arab" (Дубай, ОАЕ)			Передній фасад Бурдж Аль-Араб виконаний зі скловолокна, покритого з обох боків тефлоном. Це найбільша у світі стіна з тканного покриття на основі полімерів. Стіна складається з двох шарів матеріалу, між якими для кращої теплоізоляції передбачено повітряний прошарок товщиною в 50 см. Всього в 56 поверховій будівлі готелю знаходиться 202 розкішні двоповерхові люкси. Площа найменшого з них – 169 квадратних метрів. Взагалі кожна деталь Бурдж Аль-Араб заслуговує на окремий опис. Особливо ресторан розташований на висоті 200 метрів над рівнем Перської затоки. Він консольно закріплений на бетонній опорі в задній частині будівлі, і звідти відкривається мальовничий краєвид на околиці. Або ресторан Al Mahara із величезними акваріумами, інтер'єр якого створює ілюзію, що відвідувачі знаходяться на дні моря.

РОЗДІЛ 2. ФАКТОРИ ТА ВИМОГИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОЕКТУВАННЯ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ

2.1. Класифікація туристично-спортивних готелів

Туристичні готелі можна знайти як у місті, так і за його межами, часто поблизу туристичних визначних пам'яток, природних красот або зелених зон.

Туристичні готелі характеризуються наявністю туристичних послуг, туристичних номерів, тренувальних кімнат та кімнат для тренерів.

Туристично-спортивні готелі характеризуються наявністю туристичного та спортивного інвентарю (лижі, ковзани, мисливське та рибальське спорядження, човни, каное тощо).

Туристичні готелі доцільно розміщувати на маршрутах туристів, які надають перевагу культурному туризму, або у складі туристично-спортивного комплексу для організації спортивного туризму з подорожами на короткі відстані.

Туристичні бази, які є традиційними туристичними об'єктами, мають певну кількість туристів, навантаження, режим роботи та програму діяльності і приймають та обслуговують переважно планові туристичні групи, які подорожують за спеціально розробленими та розробленими маршрутами, такими як пішохідні, лижні, водні, гірські, кінні, санні, велосипедні, автобусні та комбіновані туристичні маршрути. Пропонують широкий спектр послуг. Їхньою метою є надання широкого спектру послуг.

Туристичні бази зазвичай розташовані в приміських зонах відпочинку і є частиною туристично-рекреаційного комплексу або зони. Туристичні бази переважно слугують основними туристичними об'єктами для організації радіальних, лінійних та кільцевих туристичних маршрутів, при цьому туристи зупиняються на довший час (4-10 днів) на самій базі.

У центрі туристичного маршруту, переважно у менш заселених районах, створюються туристичні станції, які пропонують розміщення (житло, харчування)

та різноманітні культурні, розважальні та спортивні послуги для перебування 3-5 днів.

Іншим типом туристичних станцій є туристичні притулки, які приймають туристів на короткий час і служать в кінці туристичного маршруту. Дозволяючи туристам зупинитися в притулку на короткий час (до двох днів), можна надавати спрощене обслуговування і лише базові послуги. В особливо важкодоступних місцях на туристичному маршруті туристичні хатини використовуються як транзитний пункт і також призначені для короткострокового перебування.

Водночас, відпочинкові готелі мають свої специфічні особливості. До них відносяться курортні готелі, готелі з фіксованим розміщенням та туристичні готелі.

Особливе положення серед спеціалізованих готелів займають такі типи:

1. Готелі для водіїв:

Мотелі - відносно новий тип готелів, який виник у США.

Зазвичай це невеликі готелі місткістю від 20 до 30 номерів. Мотелі пропонують повний спектр послуг, включаючи розміщення, паркування автомобілів, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів. Мотелі пропонують широкий спектр послуг - від розміщення туристів до функцій по догляду за малюками. Мотелі поділяються на дуже різноманітні типи. Більшість мотелів - це невеликі одно- або двоповерхові будівлі з парковкою на першому поверсі та житловими кімнатами на другому.

Кемпінги - це сезонне легке житло, пристосоване для перепочинку водіїв, а також для припаркування їх транспорту.

Спальні місця знаходяться в літніх будівлях, зазвичай дерев'яних або неопалюваних наметах. Також добре розвинені засоби самообслуговування. Іноді на території кемпінгу є заправка або невелика автомайстерня. З'явилися також змішані типи мотелів/кемпінгів; кемпінг у приміщеннях мотелів дозволяє мотелю збільшити свою місткість у літні місяці.

Зачасту, кемпінги більш доступні для громадськості, оскільки вони

забезпечують хороше і дешеве житло;

о Ротелі - це фактично кемпінги, що налаштовані для людей, які подорожують караванами або автомобілями.

Різноманітні об'єкти, які можна знайти на маршрутах водного туризму за кордоном, можна класифікувати за кількома основними типами. Ця типологія ґрунтується на складності послуг і розрізненні між первинними та вторинними. В результаті розрізняють чотири види послуг:

- Обслуговування водних мотоциклів (швартування, спуск на воду, евакуаційне обладнання, зберігання та ремонт);

- туристичні послуги: плавучі або наземні готелі, розміщення в прибережних котеджах і наметах, харчування, культурно-розважальні послуги

- послуги з розміщення та харчування персоналу

- інженерна підтримка будівель

о Ботелі – це зачасту сезонні, рідше - цілорічні об'єкти, розташовані на річках та інших водоймах на початку або в кінці 150-200-кілометрових маршрутів. Ці готелі забезпечують належний рівень комфортності та в першу чергу призначені для літнього водного туризму, веслування на байдарках і каное, вітрильного спорту та зимових видів спорту. Вони надають житло готельного типу з культурно-розважальними послугами, стаціонарними будівлями та приміщеннями для обслуговування човнів. База повинна мати добре обладнану гавань;

о Ботокемпінги - це сезонні об'єкти на кшталт кемпінгу, основним призначенням яких є обслуговування водних туристів. Човнові табори - це сезонні об'єкти, подібні до кемпінгів, з низьким рівнем зручностей для водних туристів. Станції включають кемпінги, зони відпочинку та адміністративні будівлі, а також причали, ремонтні бази та пляжі, і мають скорочену програму технічного обслуговування.

- Флотелі (водні курорти та плавучі мотелі) - це сезонні рекреаційні об'єкти, що надають житло та громадські послуги на суші або на старих моторних човнах. Ці

об'єкти можуть вмістити 200-300 осіб. Гавань для туристичних човнів може бути створена шляхом з'єднання пірсів. Флотські катери призначені для подорожей за маршрутами із зупинками на один-три дні серед живописних місць. Під час круїзу вони можуть бути прив'язані до берега озера або водосховища і слугувати провідниками на радіальному водному маршруті. Флотилії, на відміну від катерів, надають широкий вибір послуг з водного відпочинку. Вони мають своє поширення також в Іспанії, США та Швейцарії;

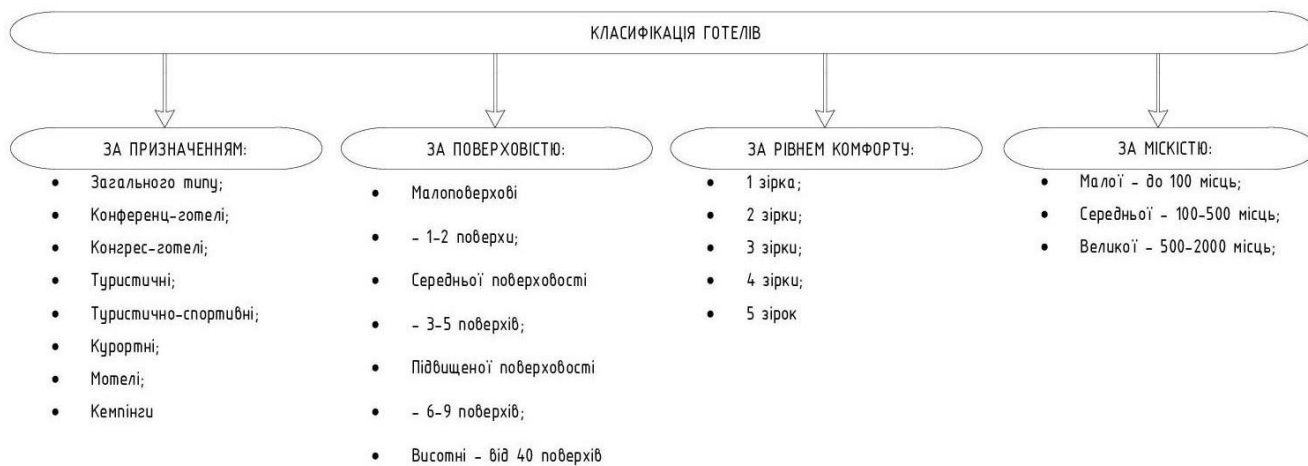
- Флотокемпінги: готелі плавучої конструкції, розташовані кожні 20-25 км вздовж маршруту. Серед водного туризму можуть створюватися маршрути довжиною 200-300 км мають бути створені в місцях природних цікавинок та незвичайних ландшафтів. На початку і в кінці маршруту слід встановити човни для забезпечення максимального сервісу. При виборі місця розташування елінгів, човнових баз і таборів флоту слід обирати береги гаваней з природними укриттями для човнів (бухти, лимани тощо); будівництво готелів, рекреаційних і спортивних об'єктів, пунктів техогляду та ремонту катерів.

3. Флайтелі – це готелі, створені для використання власниками літаків (авіаготелі), зачасти облаштовані в безпосередній близькості від цивілізованих територій і доступні лише повітрям. Літаючі готелі оточені аеродромами, ангарами, елінгами та майстернями. Звичайно, там також є ресторан, бар, концертний зал і танцмайданчик. Деякі брошури обіцяють оглядові екскурсії на дирижаблях та на повітряних кулях. У рекламі також згадуються повітряні кулі та кулі для прийняття сонячних ванн.

4. Туристичні готелі для молоді (молодіжні хостели) орієнтовані на певну вікову групу (16-35 років). Оскільки молодший сегмент туристичного населення є більш мобільним, надає перевагу активному відпочинку та має дещо нижчі потреби в комфорті, то планувальна структура таких готелів має свої особливості. Молодіжні готелі, як правило, мають три-чотиримісні номери і пропонують широкий спектр культурних і популярних послуг. Інформацію щодо класифікації

готелів зведено до *схеми 2.1.*

Схема 2.1. «Класифікація готелів»

2.2. Фактори, що впливають на проектування туристично- спортивного готелю

Фактори, які безпосередньо впливають на готельні проекти, включають місце розташування нового готелю, концепцію готелю та клієнтуру, стандарти та рівень обслуговування готельної мережі, а також бюджет реалізації. У цій сфері значний час необхідно витратити на узгодження проектної документації, щоб гарантувати, що майбутні готелі відповідатимуть усім будівельним критеріям.

Крім того, якщо цей тип будівництва готелю розглядати як реконструкцію будівлі, то це означає адаптацію готельної технології до існуючої будівлі та врахування вимог інвестора проекту щодо концепції готелю, що є важливим завданням для проектувальника. Цей передпроектний етап не вимагає багато часу для узгодження основної технічної документації, оскільки всі необхідні процедури проводяться на етапі будівництва реконструйованого об'єкта нерухомості.

Необхідно проаналізувати проектну документацію, технічний паспорт будівлі, план БТІ та можливі допуски і обмеження на будівництво готельного комплексу. Оскільки проект буде реалізований в існуючій будівлі або споруді, проектувальник повинен мати досвід і знання специфіки готельного проекту, щоб підготувати рішення для готельного проекту. Реконструкція та перепрофілювання будівель під готелі - популярна тенденція сьогодення. Це пов'язано з нестачею площ під комерційну нерухомість у великих містах.

Недобудовані або незавершені об'єкти нерухомості можуть бути використані для створення привабливих готелів як для гостей, так і для інвесторів. Редевелопмент старих стандартних готельних комплексів та офісних приміщень - це складна і не завжди економічно виправдана історія.

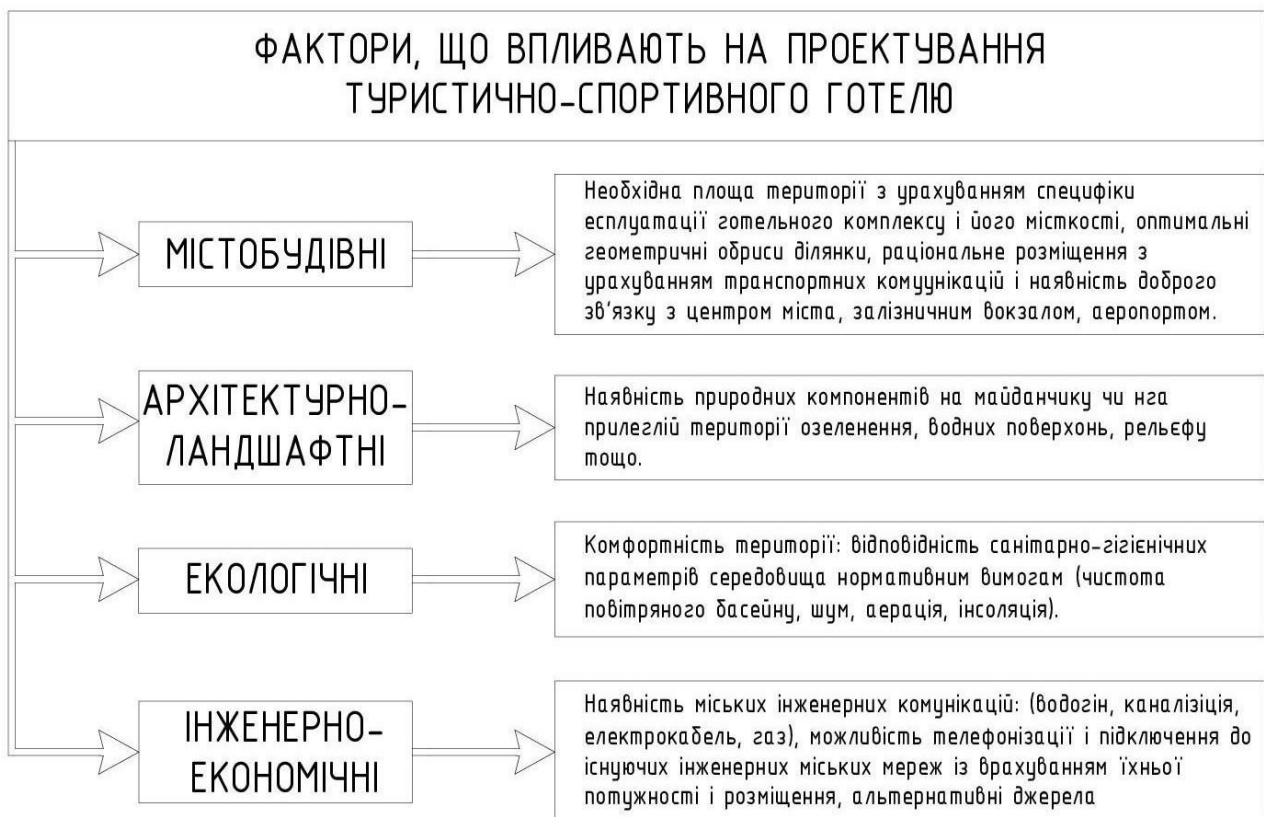
У першому випадку конструкція і несучі перекриття будівлі не дозволяють суттєво змінити внутрішній простір для збільшення кількості номерів без зменшення або втрати корисної площі. У другому випадку будівля від початку не була спроектована для використання в якості готелю. Як наслідок, інвестиції в

реконструкцію будуть дуже дорогими, а сама будівля не зможе відповідати експлуатаційним вимогам (навантаження, споживання електроенергії тощо).

Готелі повинні бути органічно інтегровані в існуючу забудову та навколишнє середовище, враховуючи місцевий ландшафт, краєвиди та під'їзні шляхи. Сейсмічне середовище, майбутні навантаження на будівлю та функціонально-планувальні рішення повинні враховувати всі вимоги до обслуговування гостей та надання готельних послуг. Всі передбачувані обсяги є обґрунтованими.

Всі будівельні рішення, запропоновані в проекті планування та будівництва, повинні бути збалансовані між витратами на утримання та експлуатацію і доходами готелю, а також відповідати санітарно-гігієнічним та екологічним нормам і вимогам обов'язкової сертифікації. Крім того, слід враховувати розроблену концепцію та послуги, а територія готелю має бути належним чином зонувана. Інформацію щодо класифікації готелів зведено до *схеми 2.2*.

Схема 2.2. «Фактори, що впливають на проектування туристично-спортивного готелю»

2.3. Вимоги щодо проектування туристично-спортивних готелів

Архітектура та дизайн інтер'єру визначаються основною концепцією готелю. Наприклад, розкішні готелі характеризуються гламуром і розкішшю, в той час як ділові гості віддають перевагу простим і функціональним інтер'єрам. Функціональна структура будівлі готелю в основному визначається типом готелю і кількістю людей, яких він може прийняти.

Готелі за своєю місткістю в основному визначаються кількістю спальних місць. Тобто, готелі на менше, ніж 100 місць, є малими, від 100 до 200 місць – середньої місткості, а більше 200 місць – великої місткості. Збільшення місткості готелю не тільки надає економічні можливості для використання більш потужного і сучасного технічного та інженерного обладнання, але й призводить до певної економії коштів на будівництво за рахунок зменшення площі підсобних приміщень, коридорів і холів відносно площі, безпосередньо доступної для гостей. Водночас, місткість готелю повинна збільшуватися в розумних межах, за якими його експлуатація стає ускладненою. Загальноприйнято вважати, що ця межа становить близько 2000 місць.

Сучасні готелі середньої та великої місткості, що пропонують високий рівень комфортності, можуть передбачати: житлові приміщення, приймально-обслуговуючі приміщення, підприємства харчування (зі значними виробничими потужностями та сучасним технічним оснащенням), культурно-масового застосування, побутового обслуговування та управління, службові та допоміжні приміщення, підсобні приміщення, технічні приміщення тощо. Вони є складними, комплексними об'єктами, що містять значну кількість приміщень різного функціонального призначення.

У деяких готелях є приміщення для ділових зв'язків (конференц-зали та багатофункціональні зали), бізнес-центри, кіноконцертні зали, басейни, сауни, тренажерні зали, боулінги, виставкові зали, торгові приміщення та гаражі. Для ефективного планування різні об'єкти готелю групуються відповідно до їх

функціональних характеристик, а між ними забезпечуються чіткі технічні зв'язки.

Складність правильного поєднання різних об'єктів також пов'язана з тим чинником, що гості готелю не повинні бачити щоденну роботу всіх допоміжних служб. Функціональне планування готелю створюється з урахуванням складних технічних процесів готелю. Для функціональної організації готелю важливе значення має кількість входів до будівлі.

Комфортабельний готель з великою місткістю має щонайменше три-чотири входи. Невеликі готелі зазвичай обмежуються двома входами в будівлю (головний вхід і зона обслуговування/відпочинку) і завантажувальною рампою в зоні обслуговування. Склад номерного фонду готелю (кількість одномісних, двомісних та люксових номерів) залежить від типу та класу готелю, а також сегменту ринку, на якому він працює. Поверховість і вантажопідйомність ліфтів. Багатоповерхові будівлі дозволяють заощадити на землі (і пов'язаних з нею витратах), але при цьому зростають витрати на будівництво, зокрема, витрати на ліфти.

Основні принципи, які слід враховувати при проектуванні та будівництві готельних будівель:

Переконайтеся, що будівля (або комплекс будівель) гармоніює з навколишнім середовищем і зберігає характер міського або сільського ландшафту;

Враховувати природно-кліматичні фактори, такі як температура, вологість, кількість опадів, швидкість і напрямок вітру;

Планування будівель має забезпечувати правильний режим обслуговування та належний комфорт для мешканців і відповідати функціональним вимогам (зручність доступу до будівель, близькість до головних доріг). Будівлі повинні відповідати естетичним, технічним, санітарним та екологічним стандартам. Будівля повинна бути придатною для реконструкції;

Архітектурні, конструктивні та планувальні рішення будівлі повинні гарантувати оптимальне співвідношення між експлуатаційними витратами та доходами від послуг, що надаються готелем;

Забезпечення дизайну фасаду, що підкреслює престиж готелю та встановлює рекорд у певній галузі (найдорожчий готель, найекзотичніший готель тощо). Визначення площі ділянки відбувається за завданням на проектування або за існуючим проектом, при цьому враховуючи функціональний склад, характер міського середовища, розташування та категорію готелю. При проектуванні готелю або готельного комплексу (крім мотелів) рекомендується, що ділянка повинна розташовуватися у пішій доступності, тобто бути в радіусі сімсот метрів, від станції метрополітену.

Ділянка повинна включати:

- 1) Зелені насадження перед громадськими та житловими входами (не менше 0,2 м² на одне житлове приміщення).
- 2) Місця для паркування.
- 3) Тимчасові місця для паркування автомобілів та автобусів
- 4) Внутрішні дороги, головні входи в готель, інші входи, підземні паркінги або в'їзди на автостоянки (шириною 7,0 м для двостороннього руху);
- 5) Економічні зони, ізольовані від зон розміщення. Проходи шириною не менше 4,5 м для вантажівок і майданчики для розвороту шириною не менше 12,0 x 12,0 м, де транспортні засоби можуть під'їжджати до зон розвантаження і розвантажувальних майданчиків.
- 6) Кількісне співвідношення зон або фондів різного функціонального призначення, диференційоване для центрів міст, агломерацій, магістральних доріг та інтермодальних зон, відповідно до інтенсивності використання території, функціональної готовності та планувальної готовності;
- 7) Вимоги до охорони пам'яток історії та культури, історичного планування та захисту забудови;
- 8) Вимоги до охорони навколишнього середовища та природних комплексних територій (ПК);
- 9) Вимоги до санітарії та протипожежного захисту.

У разі розміщення готелю в багатофункціональній будівлі та ізоляції приміщень готелю від інших підприємств і об'єктів, приміщення готелю повинні бути відокремлені, ізольовані та обладнані незалежними засобами входу і виходу та комунікаціями (вертикальними і горизонтальними). У випадку 30-місних готелів категорій ** і ** входи та шляхи сполучення можуть бути спільними з іншими підприємствами чи організаціями. Дані щодо вимог проектування туристично-спортивних готелів зведено до *таблиці 2.3*.

Таблиця 2.3. «Вимоги щодо проектування туристично-спортивних готелів»

№ п/п	КАТЕГОРІЯ ВИМОГ	ОПИС
1	Розташування	Близькість до туристичних атракцій та спортивних закладів, доступність, мальовничість оточення.
2	Архітектурний дизайн	Архітектурна привабливість, інтеграція з навколишнім середовищем та культурою, екологічно чисте будівництво.
3	Простори та кімнати	Комфортабельні номери з сучасними зручностями, зона для зберігання спортивного обладнання, видові тераси.
4	Спортивні заклади	Наявність спортивних закладів на території та доступ до зовнішніх видів спорту.
5	Харчування	Ресторани з різноманітною кухнею, спеціалізоване спортивне харчування, обслуговування у номерах.
6	Безпека та Охорона	Освітлення, відеоспостереження, надзвичайна служба та перша допомога.
7	Доступність	Номери для осіб з обмеженими можливостями, зручна парковка, ліфти та пандуси.
8	Розваги	Розважальні та культурні можливості, спа-центри, фітнес, зони для релаксації.
9	Обслуговування	Консьєрж, турпослуги, прокат обладнання.
10	Екологія	Енергоефективність, вторинна переробка, використання відновлювальних джерел енергії.
11	Зв'язок	Високошвидкісний Wi-Fi, бізнес-центри, зарядні станції для електромобілів.
12	Маркетинг	Ефективна онлайн-присутність, просування спортивних подій та пакетів.

РОЗДІЛ 3. ПРИНЦИПИ ТА ПРИЙОМИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ

3.1. Принципи містобудівного та планувально-композиційного вирішення

Сучасна архітектурна парадигма для туристично-спортивних готелів не обмежується лише створенням функціональних споруд для перебування та відпочинку. Вона є складною миттєвістю, яка взаємодіє з потребами людей у здоровому способі життя, активному відпочинку та гармонії з природою. Проектування та планування туристично-спортивних готелів стає невід'ємною частиною великого пазла, де кожен компонент важливий для створення унікального інтер'єру, сприятливого для відновлення сил і душевного відпочинку.

Зростаюча популярність здорового способу життя визначає нові стандарти для архітектурних рішень. Сучасні туристично-спортивні готелі стають не лише тимчасовим житлом для подорожуючих, але й просторами для саморозвитку, здоров'я та спілкування. Вони перетинають кордони між архітектурою, дизайном і фізичною активністю, утілюючи концепції гармонії між сучасністю та природою.

Туристично-спортивні готелі, надаючи важливий акцент на фізичну активність, стають центрами, де сприяють розвитку спортивних захоплень та забезпечують належний комфорт для відновлення сил після тренувань та екскурсій. Важливим аспектом стає відповідність вимогам не лише активних спортсменів, але й тих, хто обирає здоровий спосіб життя. Принципи містобудівного та планувально-композиційного рішення туристично-спортивних готелів враховують універсальність та інклюзивність, забезпечуючи комфортні умови для різних категорій гостей.

Розташування туристично-спортивного готелю – це ключовий аспект, який визначає успіх об'єкту та впливає на зручність для гостей та ефективність його функціонування. Вибір місця для туристично-спортивного готелю вимагає ретельного аналізу численних чинників, починаючи від природних умов і

закінчуючи доступністю транспортної інфраструктури.

Перш за все, необхідно враховувати природні умови, такі як рельєф місцевості, кліматичні умови та наявність природних резервів. Розташування біля гір, озер чи морського узбережжя може надати додаткових можливостей для спортивних і розважальних заходів, привертаючи туристів. Також важливо враховувати доступність та розвиненість транспортних мереж. Близькість до аеропортів, залізничних станцій або автостанцій сприяє зручному переміщенню гостей та команд спортсменів.

Ще однією важливою характеристикою є наявність туристичних та спортивних атракцій у навколишньому регіоні. Спортивні об'єкти, гірські маршрути, велосипедні стежки чи гольф-поля можуть стати додатковими мотивами для відвідування готелю.

Успішне розташування готелю залежить від інфраструктури навколишньої місцевості. Наявність ресторанів, магазинів, медичних закладів та інших сервісів може позитивно впливати на комфорт перебування гостей. Повинні враховуватися і потреби самого об'єкту. Наприклад, якщо це спортивний готель, важливо мати власні тренажерні зали, басейни та спортивні майданчики. Слід звертати увагу на естетичні та екологічні аспекти розташування готелю. Відповідність архітектурі регіону та дотримання принципів сталого розвитку можуть сприяти інтеграції готелю в навколишнє середовище.

Остаточний вибір розташування туристично-спортивного готелю вимагає комплексного підходу та врахування усіх зазначених аспектів, щоб забезпечити гармонію між природним середовищем, інфраструктурою та функціональним призначенням готелю.

У процесі розробки концепції туристично-спортивного готелю важливим є використання інтерактивних технологій та віртуальних реалій. Це не лише створює сучасний образ об'єкта, але і надає можливість гостям зануритися в експериментальне оточення, сприяючи більш ефективному взаємодії та

самовираженню. Спеціалізовані об'єкти, такі як полігони для екстремальних видів спорту чи великі спортивні зали, інтегруються в структуру готелю, доповнюючи його унікальність та привабливість для спортивно орієнтованого туриста. Кожен простір враховує потреби різних видів спорту, створюючи гармонійне поєднання для здоров'я, розвитку та насолоди. Процес взаємодії між архітекторами, дизайнерами та фахівцями зі спортивних технологій стає ключовим для створення успішних проектів туристично-спортивних готелів. Це єднання різних експертних знань дозволяє створювати інноваційні та функціональні об'єкти, що відповідають сучасним вимогам та амбіціям.

Таким чином, принципи містобудівного та планувально-композиційного вирішення туристично-спортивних готелів формують новий стандарт для галузі гостювинності, де зустрічаються здоров'я, активність та природа, створюючи унікальні простори для неповторного відпочинку та відкриття нових можливостей.

Інтеграція спортивних зон та зон відпочинку у природному оточенні стає ключовою у вирішенні задач сучасного містобудування. Важливим принципом стає збереження та використання природних ресурсів у найбільш раціональний спосіб. Спортивні траси, велосипедні доріжки та альпіністські майданчики доповнюють територію готелю, створюючи атмосферу сприятливу для активного відпочинку.

Забезпечення безпеки та ергономіки в проектуванні набуває особливого значення, оскільки гості туристично-спортивних готелів здебільшого активні та мають високі вимоги до інфраструктури. Планування приміщень та їхній дизайн враховують різноманіття спортивних заходів, а також створюють комфортні зони для відпочинку.

Естетичний вимір архітектурного образу туристично-спортивного готелю визначається не лише його зовнішнім виглядом, але й здатністю викликати певні емоції та створювати унікальну атмосферу. Використання інноваційних матеріалів, високотехнологічне обладнання та модерні технічні рішення підкреслюють відданість прогресивним цінностям.

Формування архітектурного образу туристично-спортивного готелю базується на комплексному підході, що об'єднує естетичні та функціональні аспекти. Визначальним є створення унікального ідентифікаційного образу, який віддзеркалює особливості функціонального призначення об'єкта та виражає його відмінність серед інших.

Архітектурний стиль туристично-спортивного готелю може бути визначений в залежності від його локації, філософії та цільової аудиторії. Наприклад, в гірських регіонах архітектурний образ може використовувати елементи альпійського стилю, з використанням натуральних матеріалів та традиційних форм. Важливим аспектом визначення архітектурного образу є також інтеграція з природним оточенням. Використання екологічно чистих матеріалів, а також впровадження "зелених" технологій сприяє гармонійному злиттю об'єкта з природним пейзажем. Крім того, архітектурний образ враховує функціональні особливості готелю. Наприклад, зовнішній вигляд зон для спортивних тренувань може визначатися енергією та динамікою, в той час як рекреаційні зони можуть мати спокійніший та релаксаційний характер.

Не менш важливим є вибір кольорової палітри та текстур. Використання теплих кольорів та природних відтінків сприяє створенню атмосфери затишку, тоді як використання сучасних матеріалів може додати об'єкту сучасний та інноваційний характер.

Також важливим чинником при проектуванні туристично-спортивного готелю є тип архітектурно-планувальної композиції. Відповідно до нього формуються подальші параметри ділянки проектування та форма планувальної структури будівлі. Дані щодо типів архітектурно-планувальної композиції готелів зведено до *таблиці 3.1.*

Таблиця 3.1. « Типи архітектурно-планувальної композиції готелів »

№ п/п	ТИП АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ	ГРАФІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ	ПРИКЛАД АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ КОМПОЗИЦІЇ
1	ЦЕНТРАЛІЗОВАНА	У централізованій архітектурно-планувальній композиції готелю основні функціональні зони та об'єкти знаходяться в одному центральному комплексі або будівлі. Такий підхід спрощує управління готелем і може створювати зручності для гостей, які шукають легкий доступ до різних послуг та зон.		
2	БЛОКОВА	Блокова композиція передбачає розташування основних функціональних частин готелю у вигляді окремих блоків або корпусів. Кожен блок може містити певний тип номерів або послуг. Цей підхід дозволяє більше гнучкості в організації простору, а також може створювати різноманітні архітектурних форм.		
3	ПАВІЛЬЙОННА	У павільйонній композиції готелю різні об'єкти та послуги представлені окремими павільйонами чи котеджами, розташованими на території готелю. Це може бути особливо привабливим для гостей, які шукають більше приватності та незалежності. Павільйони можуть бути розташовані в парку, біля водойми чи на інших пейзажних ділянках.		

Отже, архітектурний образ туристично-спортивного готелю - це важливий аспект, що впливає як на функціональність, так і на відчуття гостей, надаючи об'єкту унікальний та запам'ятовувачий характер.

Однією з ключових складових успішного функціонування туристично-спортивного готелю є його енергоефективність. Використання екологічно чистих технологій, енергозберігаючих систем та впровадження "зелених" концепцій є необхідними для збереження природних ресурсів та створення стійкого середовища для життя та відпочинку.

Енергоефективність туристично-спортивного готелю є ключовим аспектом сучасного підходу до будівництва та управління об'єктами гостювинності. Використання енергії в готельному бізнесі може значно впливати на економіку та навколишнє середовище. Оптимізація енергоспоживання готелю дозволяє зменшити витрати, покращити стійкість до коливань цін на енергоносії, а також зменшити від'ємний вплив на навколишнє середовище. Туристично-спортивний

готель може використовувати ряд інженерних рішень для забезпечення енергоефективності. Встановлення систем енергозбереження, таких як сучасні системи опалення, вентиляції та кондиціонування (HVAC), а також управління освітленням, дозволяє ефективно використовувати енергію в готельних приміщеннях. Використання енергоефективних технологій у будівництві та зоні обслуговування, таких як ізольовані вікна, сонячні панелі та термомодернізація, забезпечує максимальну ефективність систем.

Енергоефективність може бути покращена також за допомогою використання альтернативних джерел енергії. Встановлення вітрових генераторів та сонячних батарей дозволяє готелю менше залежати від загальноприйнятих джерел електроенергії та зменшити викиди парникових газів.

Додатковим аспектом є використання енергії, відновлюваної в процесі фізичної активності гостей. В туристично-спортивних комплексах акцент може бути зроблений на генерацію електроенергії під час занять спортом чи використання енергії відновлення у спа-центрах. Важливо також надавати гостям інформацію про енергоефективні практики та стимулювати їх до участі в програмах економії енергії. Впровадження систем моніторингу та контролю дозволяє враховувати ефективність заходів і розробляти стратегії подальшого покращення.

Архітектурна адаптація туристично-спортивних готелів для різних груп відвідувачів, включаючи їх інклюзивність, є важливою у забезпеченні комфорту та доступності для всіх. При створенні готелю розглядаються різноманітні фактори, спрямовані на створення дружелюбного середовища для всіх гостей, незалежно від їхніх особливостей чи можливостей.

Відкритий доступ та безпека гостей - це ключові аспекти. Архітектурні рішення спрямовані на створення легко доступного входу та забезпечення безпеки для всіх відвідувачів. Інклюзивний дизайн лобі та зон відпочинку враховує різноманітні потреби гостей, забезпечуючи комфорт та різні можливості для відпочинку. Безперечно, адаптовані номери та інфраструктура грають важливу роль

у створенні зручних умов для всіх гостей. Безбар'єрний доступ до приміщень та обладнання для осіб з обмеженими можливостями стає невід'ємною частиною архітектурного планування готелю.

Рекреаційні зони та місця дозвілля повинні бути інклюзивними, надаючи можливості для відпочинку різним групам гостей. Архітектурні рішення у цих областях спрямовані на створення різноманітних просторів для задоволення потреб відпочинку та розваг.

Технологічна доступність та врахування різноманіття культур є не менш важливими аспектами. Сучасні технології повинні бути доступними для всіх гостей, а розглядання культурних аспектів у дизайні та архітектурі допомагає створити атмосферу взаєморозуміння та поваги.

Загалом, архітектурна адаптація готелю для різних груп відвідувачів має на меті створення відкритого, інклюзивного та комфортного простору, який враховує різноманітні потреби і можливості гостей.

3.2. Прийоми містобудівного та планувально-композиційного вирішення

Туристично-спортивні готелі представляють собою невід'ємну частину індустрії гостинності, яка відзначається унікальністю свого призначення та особливостей обслуговування. Задача архітекторів та дизайнерів полягає в створенні вишуканих та функціональних просторів, які задовольняють потреби як любителів активного відпочинку, так і тих, хто шукає спокій та комфорт.

Першочергове завдання у цьому контексті - це створення архітектурного образу, який відзначається гармонією та ефективністю використання простору. Розгляд цієї теми в контексті прийомів містобудівного та планувально-композиційного вирішення туристично-спортивних готелів стає ключовим для розуміння унікальності та практичності цих будівель.

Процес створення таких готелів включає в себе аналіз потреб цільової аудиторії, врахування останніх тенденцій у галузі туризму та спорту, а також застосування сучасних архітектурних та інженерних рішень. Важливим викликом є також питання енергоефективності та дотримання екологічних стандартів, що є необхідними у сучасному світі. Туристично-спортивні готелі, які створюються за вищезазначеними принципами, не лише задовольняють потреби гостей, а й стають підтримкою сталого розвитку та збереження природних ресурсів.

Туристично-спортивні готелі є особливим класом об'єктів гостинності, спроектованих з урахуванням потреб активних та природолюбних подорожуючих. Першим кроком у створенні функціональної архітектурної композиції є чітке визначення призначення готелю та його основних функціональних елементів.

Ключовим аспектом є створення зонування, яке відображає специфіку готелю та відповідає потребам гостей. Основна ідея полягає в тому, щоб вирізняти різні функціональні області та забезпечити їх ефективну взаємодію. Наприклад, спортивні зали, басейни та інші розважальні зони можуть бути добре інтегровані для стимулювання активного відпочинку. Важливо враховувати потреби різних груп гостей при розробці зонування. Наприклад, великі конференц-зали та бізнес-

центри можуть бути розташовані окремо для більш спокійного робочого середовища, тоді як зони відпочинку та ресторани можуть бути органічно вписані в активні зони готелю.

При розробці зонування слід також враховувати принципи універсального дизайну, щоб забезпечити доступність та комфорт для всіх категорій гостей, включаючи людей з обмеженими можливостями. Інклюзивність в даному контексті означає створення середовища, яке може бути легко використано та оцінено різними групами, враховуючи їхні потреби та можливості.

Спроектовані зони готелю повинні гармонійно взаємодіяти та забезпечувати гостям високий рівень комфорту та зручностей. Це досягається завдяки уважному плануванню, врахуванню функціональних вимог і креативному використанню архітектурних прийомів.

Архітектурна динаміка та вертикальне планування туристично-спортивного готелю грають важливу роль у створенні функціонального та естетичного середовища для гостей. Сучасні готелі стають не лише місцем розміщення, а й цілісною архітектурною композицією, що взаємодіє з навколишнім простором.

Акцент на архітектурній динаміці полягає в створенні гармонійних форм і ліній, які можуть сприяти спортивному дусі готелю та активному способу життя гостей. Архітектурні рішення можуть включати динамічні контури будівель, ігрові структури та модерні форми, що створюють ефект руху та енергії. Вертикальне планування готелю важливо для оптимального використання обмеженого простору та забезпечення різноманітності функціональних зон. Завдяки ретельному розташуванню зон відпочинку, ресторанів, спортивних площадок та інших приміщень на різних рівнях, готель стає цікавим та динамічним простором для відвідувачів.

Особливу увагу слід приділяти вивченню мікроклімату в інтер'єрах готелю на різних рівнях. Відмінною архітектурною особливістю може бути використання вертикальних садів, зелених стін або архітектурних елементів, що забезпечують

природну вентиляцію та терморегуляцію. Архітектурна динаміка туристично-спортивного готелю може бути підсилена використанням інтерактивних архітектурних елементів, які реагують на рух чи інші подразники. Це може створити неповторний досвід для гостей та підвищити привабливість об'єкту.

Вертикальне планування дозволяє створювати ієрархію просторів, розміщуючи загальнодоступні та приватні зони на різних рівнях готелю. Наприклад, адміністративні приміщення та конференц-зали можуть розташовуватися на верхніх поверхах, забезпечуючи кращий вид на навколишню місцевість. Дизайн вертикального планування має враховувати ефективність використання енергоресурсів та дотримання екологічних стандартів. Використання природних елементів, таких як сонячні батареї та енергоефективні матеріали для стін, може сприяти сталому функціонуванню об'єкту.

Архітектурна динаміка та вертикальне планування туристично-спортивного готелю є ключовими аспектами, які визначають його унікальність та привабливість для відвідувачів. Інноваційні рішення у цих напрямках допомагають створювати не просто житловий простір, але справжнє архітектурне та естетичне витвір мистецтва, спрямоване на комфорт та задоволення гостей.

Ландшафтний дизайн туристично-спортивного готелю визначається бажанням створити гармонію між об'єктом та природним оточенням. Застосування вдалого ландшафтного дизайну може сприяти створенню зон для відпочинку, спорту та рекреації, а також впливати на загальний екологічний стан об'єкту. Принципи ландшафтного дизайну туристично-спортивного готелю передбачають створення функціональних та естетичних елементів, які взаємодіють із спортивними та туристичними зонами. Використання природних матеріалів, які вписуються в ландшафт, дозволяє готелю гармонійно вплетися в природні рамки.

Екологічні аспекти ландшафтного дизайну передбачають урахування впливу готелю на природне середовище та максимізацію позитивного впливу на екосистему. Використання місцевих видів рослин, які пристосовані до місцевих

кліматичних умов, дозволяє зменшити потребу в системах зрошення та забезпечити стійкість ландшафту до змін.

Створення природних водойм та елементів водяного ландшафту відкриває можливості для створення унікального місця, яке приваблює відвідувачів та сприяє відновленню природного балансу в екосистемі. Оптимальне використання технологій очищення води та систем водоспоживання може забезпечити сталість цих водних об'єктів.

Ландшафтний дизайн повинен ретельно враховувати аспекти енергоефективності та використання екологічних матеріалів для облаштування зон відпочинку та площадок для спорту. Спортивні майданчики та рекреаційні зони можуть бути облаштовані з урахуванням енергоефективних технологій, таких як сонячні панелі та системи енергозбереження. При виборі рослинного покриву важливо враховувати його екологічний внесок та можливість створення природних бар'єрів для захисту від ерозії та забруднення. Використання місцевих видів дерев та рослин допомагає підтримувати біорізноманіття та створювати естетично приємне середовище.

Ландшафтний дизайн туристично-спортивного готелю повинен враховувати питання водовикористання та систем управління водними ресурсами. Екологічно обґрунтоване використання води та створення систем збору та використання дощової води може значно зменшити навантаження на місцеві водні ресурси.

Спроектовані елементи ландшафту також повинні забезпечувати безпеку відвідувачів та дотримання вимог екологічної безпеки. Урахування місцевих кліматичних умов та природних ризиків, таких як повені чи зсуви ґрунту, дозволяє створити стійке та безпечне середовище. Ландшафтний дизайн туристично-спортивного готелю має враховувати сучасні тенденції у розвитку екологічних технологій та сталого будівництва. Використання інноваційних матеріалів та технологій сприяє створенню екологічно чистого та ефективного за ресурсами готелю.

Ландшафтний дизайн та екологічні аспекти взаємодіють, щоб створити сприятливе та естетичне середовище для відвідувачів, забезпечуючи при цьому збереження та раціональне використання природних ресурсів. Правильно облаштований ландшафт не лише додає привабливості готелю, а й впливає на його сталість та взаємодію з природним оточенням.

Структурна організація туристично-спортивного готелю є ключовим аспектом, який визначає ефективність його функціонування та зручність для відвідувачів. Правильне зонування об'єкту передбачає розташування різних функціональних зон у вигляді чітких та логічних блоків, що відображають внутрішню структуру готелю.

Починаючи з призначення різних поверхів та рівнів, структурна організація повинна враховувати потреби та зручність користувачів. Лобі та адміністративні блоки часто розташовані в самому центрі об'єкту для легкого доступу та виходу з будь-якої точки готелю. Плавні переходи між зонами готелю грають ключову роль у створенні комфортного середовища для відвідувачів. Інтеграція архітектурних елементів, таких як відкриті галереї, скляні конструкції чи внутрішні дворики, дозволяє створити відчуття простору та зв'язку між різними частинами готелю. Особливу у вагу приділяють пішохідним маршрутам та зонам відпочинку, розташованим на відкритому повітрі. Правильно спроектовані арки, тротуари та мости допомагають створити не тільки функціональні, але й естетично привабливі маршрути для гостей готелю.

Використання різноманітних матеріалів у структурі готелю, таких як природний камінь, деревина чи метал, може створювати враження єдності та різноманіття. Врахування стилів та архітектурних традицій, які властиві регіону, також сприяє впізнаваності та унікальності готелю.

Архітектурні рішення для переходів від одного приміщення до іншого включають в себе велику кількість природного світла та використання віконних конструкцій. Це не лише зробить приміщення світлішим, але й забезпечить відчуття

єдності з природою та навколишнім середовищем. Принцип плавних переходів також визначає розташування спортивних та рекреаційних зон. Вони повинні бути легко доступні та забезпечувати гармонійне переплетення з іншими частинами готелю.

Структурна організація та плавні переходи у туристично-спортивному готелі визначають його функціональність та забезпечують комфорт для гостей. Архітектурні елементи, зонування та переходи відіграють ключову роль у створенні зручного та привабливого середовища, яке відповідає потребам сучасного відвідувача.

Емоційна сприйнятливість туристично-спортивного готелю – це ключовий аспект, що визначає враження та емоції від перебування в об'єкті. Архітектурні рішення грають важливу роль у створенні атмосфери та викликанні певних емоцій у гостей.

Перше враження від готелю часто визначається його екстер'єром. Високоякісні та естетично приємні архітектурні форми створюють позитивне враження від першого погляду. Ландшафтний дизайн та рішення екстер'єру повинні бути узгоджені з концепцією бренду готелю та вражати оригінальністю. Створення унікальної архітектурної мови, яка відображає цінності та концепцію готелю, сприяє його брендуванню. Наприклад, використання специфічних архітектурних елементів, які асоціюються із спортом та відпочинком, може зміцнити ідентичність готелю.

Архітектурні рішення також можуть бути направлені на створення різних зон для різних типів відпочинку та дозвілля. Сучасні готелі розглядають можливість створення арт-просторів, які не лише слугують засобом внутрішньої декорації, а й стають арт-об'єктами, які привертають увагу та створюють емоційне навантаження.

Емоційна архітектура включає в себе розробку освітлювальних рішень. Правильно розташоване та підібране освітлення може створити різні настрої та акцентувати увагу на ключових об'єктах.

Архітектурні форми можуть впливати на емоційний стан відвідувачів. Використання інноваційних матеріалів та конструкцій, таких як скляні перегородки чи арт-інсталяції, може створювати враження сучасності та технологічності. Брендуння готелю також може виявлятися у виборі кольорової палітри та дизайну. Кольори та графічні елементи, відповідно до корпоративного стилю, сприяють формуванню єдиного образу готелю та розпізнаваності його бренду.

Висока емоційна сприйнятливість туристично-спортивного готелю через архітектурні рішення сприяє не лише створенню приємного середовища для гостей, але і формує позитивний імідж та репутацію об'єкту в індустрії гостинності.

Інфраструктурні зручності туристично-спортивного готелю відіграють важливу роль у створенні комфортного та функціонального середовища для гостей. Архітектурні рішення, пов'язані із забезпеченням зручностей, включають в себе не лише будівельні елементи, але й розташування об'єкту, організацію території та інші аспекти.

Першочерговим елементом інфраструктури є зонування території готелю. Архітектор повинен урахувати функціональні особливості готелю та створювати логічно розміщені зони для різних видів діяльності. Наприклад, спортивні зали, ресторани, терени для відпочинку та інші частини готелю повинні бути зручно розташовані та доступні для відвідувачів.

Організація парковки – це один із ключових елементів інфраструктури. Архітектурне рішення парковки повинно враховувати зручність руху та паркування автотранспорту гостей, а також бути безпечним та функціональним.

Створення спеціалізованих спортивних об'єктів є важливим аспектом інфраструктури. Наприклад, басейни, тенісні корти, тренажерні зали повинні бути розташовані та спроектовані таким чином, щоб задовольняти потреби гостей у власній зайнятості та фізичному вдосконаленні. Особливу увагу слід приділяти зонам відпочинку та розваг. Архітектурне вирішення терас, альтанок, лаундж-зон та інших місць відпочинку повинно бути не лише зручним, але й створювати

атмосферу комфорту та релаксації.

Акцент на енергоефективність інфраструктури також є суттєвим. Використання енергозберігаючих технологій у системах опалення, кондиціонування повітря та освітлення сприяє сталом у функціонуванні готелю та зменшенню впливу на навколишнє середовище. Елегантність та сучасний дизайн інфраструктурних елементів також важливі. Спроектовані з урахуванням естетичних принципів інфраструктурні об'єкти стають частиною загального архітектурного образу готелю та впливають на загальний враження гостей.

Зручна організація зон для персоналу також має важливе значення. Офісні приміщення, персональні зони відпочинку та інші простори повинні забезпечити комфорт та ефективність роботи працівників готелю.

Інфраструктурні зручності туристично-спортивного готелю повинні бути адаптовані до потреб різних груп відвідувачів, включаючи особливості обслуговування людей з обмеженими можливостями. Такий підхід гарантує універсальність та високу оцінку готелю в очах різних клієнтів. Системи безпеки та захисту готелю також є важливою складовою інфраструктурних рішень. Вони повинні бути спроектовані так, щоб гарантувати безпеку гостей та працівників, зменшуючи ризик аварій та непередбачених ситуацій.

Узагальнюючи, архітектурне вирішення інфраструктурних зручностей туристично-спортивного готелю визначає його функціональність, зручність для відвідувачів та ступінь ефективності його функціонування. Архітектор повинен брати до уваги різні аспекти, спираючись на високі стандарти якості та естетичні вимоги.

Інклюзивність та доступність туристично-спортивного готелю є ключовими аспектами, які визначають його відкритість для різних груп відвідувачів, включаючи людей з обмеженими можливостями. Забезпечення інклюзивності та доступності стає важливим завданням для архітекторів і дизайнерів, оскільки це впливає на зручність та комфорт для всіх гостей.

Перш за все, архітектурне рішення повинно передбачати наявність спеціально обладнаних номерів для людей з обмеженими можливостями. Ці номери повинні бути комфортними та безпечними, з усіма зручностями, необхідними для незалежного проживання. Зони загального користування, такі як ресторани, лобі, альтанки та інші, повинні бути спроектовані так, щоб забезпечити легкий доступ для осіб з різними видами обмежень. Рампи, широкі двері, спеціально обладнані сходи – це елементи, які сприяють інклюзивності готелю.

Освітлення відіграє важливу роль у створенні інклюзивного середовища. Для людей із зоровими або слуховими обмеженнями важливо мати належне освітлення та сигналізацію, які дозволять їм вільно рухатися та орієнтуватися в просторі готелю. Архітектори також повинні враховувати специфічні потреби гостей із різними видами обмежень у ванних кімнатах. Сантехнічне обладнання та інші деталі мають бути доступними та легкими у використанні для всіх.

Природне оточення готелю повинно бути доступним. Архітектори мають враховувати ландшафтні особливості та створювати спеціально обладнані місця для відпочинку, які будуть легкодоступними для всіх гостей, незалежно від їхніх можливостей. Інклюзивність також передбачає врахування різноманітності потреб гостей у спортивних заходах та розвагах. Створення спеціальних програм, де будуть враховані можливості кожного відвідувача, сприяє інклюзивному підходу до організації дозвілля.

Забезпечення безпеки гостей із різними обмеженнями – ще один важливий аспект інклюзивності. Це включає в себе не лише правильне проектування будівельних елементів, але і надання необхідних служб та персоналу для допомоги в екстрених ситуаціях. Особлива увага також повинна бути приділена тренуванню персоналу готелю. Співробітники повинні бути освіченими і чутливими до потреб різних відвідувачів, готовими забезпечувати допомогу та надавати інформацію.

Інклюзивність та доступність туристично-спортивного готелю – це не лише вимоги до його архітектурного вирішення, але й ключ до створення теплого та

відкритого середовища для всіх його гостей. Архітектори мають враховувати ці аспекти як невід'ємну частину концепції готелю, що сприяє його популярності та успіху.

Типи форм будівель готелів у плані мають велике значення для організації простору та створення комфортного середовища для гостей. Врахування різних архітектурних форм дозволяє забезпечити ефективне використання простору та надати готелю унікальний вигляд.

Лінійні готелі представляють собою один з найбільш традиційних типів готелів, характерний простотою планування та зручністю розташування номерів. Основним принципом лінійних готелів є прямолінійна структура, де номери розташовані поруч один з одним, утворюючи великі блоки або крила.

Інтер'єр лінійних готелів спроектований з урахуванням простоти та ефективності. Коридори протягом поверху забезпечують легкий доступ до номерів, що робить їх особливо зручними для відвідувачів, які шукають практичне та легкоорієнтоване розташування.

Однією з ключових переваг лінійних готелів є простота обслуговування та управління. Цей формат дозволяє легко моніторити та керувати всім приміщенням, що є важливим фактором для забезпечення високого рівня обслуговування.

З точки зору архітектурного рішення, лінійні готелі можуть виглядати сучасно та стильно. Фасади можуть бути відкритими або закритими, в залежності від концепції та естетики, що вибрана для конкретного проекту.

Такий тип готелів, як лінійний, може бути ефективним рішенням для різних локацій, включаючи міські центри та туристичні зони, де легкість розташування та доступність є ключовими факторами для вибору місця проживання.

Об'ємні готелі — це тип готелів, що відрізняється від традиційних моделей планування. Вони вражають своєю архітектурою та відкриті для новаторських підходів у створенні комфортних просторів для гостей.

Основною рисою об'ємних готелів є створення унікальних об'ємів та форм, які

надають їм визначений характер. Такі готелі можуть мати виразні архітектурні елементи, такі як високі вежі, скляні об'єми чи абстрактні форми, що вигідно вирізняють їх серед інших об'єктів. Ще однією ключовою особливістю є внутрішній простір об'ємних готелів. Вони можуть бути організовані як великі відкриті простори або, навпаки, включати в себе багато різних рівнів та кутів огляду, створюючи унікальний внутрішній ландшафт.

З архітектурного погляду об'ємні готелі дозволяють архітекторам та дизайнерам виразити свою творчість та додати унікальність кожному проекту. Це дає можливість створювати інтер'єри, які адаптовані до потреб та переваг сучасних мандрівників. Об'ємні готелі також можуть створювати ефектні архітектурні композиції в нічний час, використовуючи підсвічування та інші елементи декору. Це сприяє створенню унікальної та запам'ятовувальної атмосфери для гостей.

Ступеневі готелі представляють сучасний підхід до архітектури, що вдало поєднується з природним оточенням. Цей тип готелів вражає не лише своєю функціональністю, але й виразним архітектурним рішенням, яке відкриває нові можливості для зручного та естетичного проживання.

Однією з ключових особливостей ступеневих готелів є їхнє розташування на високогір'ї або на схилах. Вони вбудовані в природну ландшафтну конфігурацію, створюючи своєрідний "ландшафтний театр" для гостей. Така архітектурна композиція дозволяє використовувати вигоди природного середовища для створення унікального затишку. Важливою особливістю ступеневих готелів є інтеграція зелених зон та природних елементів. Готелі можуть використовувати ступені для створення терас з садами, де гості можуть насолоджуватися красою природи. Це створює гармонійне співзвуччя між спорудами та природним середовищем.

Архітектурний дизайн ступеневих готелів дозволяє максимально використовувати панорамні вікна та балкони, щоб забезпечити захоплюючі види на навколишні гори чи мальовничі пейзажі. Це створює унікальний досвід

проживання, де гості можуть буквально зануритися в красу навколишнього світу.

Загалом, ступеневі готелі — це не лише простори для проживання, але й архітектурні шедеври, які взаємодіють із природою та надають гостям неповторний враження від перебування.

Вежеві готелі стали вражаючим архітектурним явищем, що поєднує в собі велич і функціональність. Цей тип готелів привертає увагу не лише своєю висотою, але й унікальними конструкціями та визначними формами, створюючи неповторний образ у міському або природному середовищі.

Однією з основних рис вежевих готелів є їхній висотний аспект. Зазвичай такі споруди мають значну кількість поверхів, і їхня архітектура орієнтована на естетичний та функціональний вигляд з висоти. Величезні вікна і тераси роблять кожен номер особливим місцем з захоплюючим панорамним видом. Вежеві готелі також славляться своєю унікальною архітектурною формою. Вони можуть мати сучасний та мінімалістичний стиль або, навпаки, відтворювати історичні архітектурні елементи. Це створює враження унікальності та неординарності.

Архітектурний дизайн вежевих готелів розробляється з урахуванням їхнього взаємодії з міським середовищем. Гармонійне вплетення висотних готелів у міський пейзаж або природну красу визначає їхню архітектурну цінність.

Загалом, вежеві готелі — це не лише споруди для тимчасового проживання, але й архітектурні шедеври, що визначають сучасні стандарти гостинності та естетики в будівництві.

Безбар'єрні готелі є важливим аспектом сучасної архітектури, спрямованою на забезпечення комфорту та доступності для всіх категорій гостей, незалежно від їхніх фізичних можливостей. Архітектурна концепція безбар'єрних готелів сприяє створенню середовища, де кожен гість може насолоджуватися повністю.

Однією з ключових особливостей архітектурного планування безбар'єрних готелів є розташування об'єктів інфраструктури таким чином, щоб уникнути перешкод для руху людей з обмеженими можливостями. Важливо враховувати

логіку та зручність розташування ліфтів, сходів, коридорів та інших просторів. Безбар'єрні готелі активно використовують технології для полегшення доступу. Це може включати автоматичні двері, спеціальні підйомники та інші інноваційні рішення. Архітектори враховують ці аспекти, працюючи над дизайном лобі, номерів і ванних кімнат.

Архітектурна естетика безбар'єрних готелів також важлива. Сучасні рішення включають елементи дизайну, які підкреслюють безпеку та зручність, зберігаючи при цьому естетичність та стиль. Кольорова палітра та текстиль відіграють значущу роль у створенні атмосфери затишку та доброзичливості.

Безбар'єрні готелі є втіленням концепції гостинності для всіх, створюючи архітектурні рішення, що роблять проживання комфортним та приємним для всіх гостей.

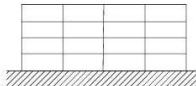

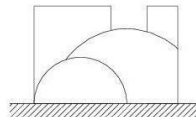

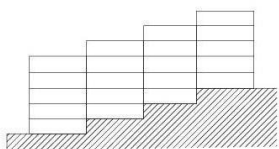

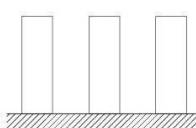

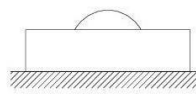

Атріум-готелі виокремлюються у світі архітектури своєю особливою концепцією, яка базується на внутрішньому просторі атриума та його об'єднуючій ролі. Це архітектурне рішення стає ключовим для створення унікального та комфортного середовища для гостей.

Однією з ключових рис атриум-готелів є внутрішній атриум, що пронизує будівлю від землі до даху. Цей архітектурний елемент створює враження відкритості та простору, забезпечуючи доступ світла та повітря усім приміщенням. Структура атриум-готелів може включати номери, ресторани, лаундж-зони та інші об'єкти, які оточують внутрішній атриум. Це створює унікальну можливість для гостей насолоджуватися внутрішнім простором, не залишаючи будівлю.

Особливу увагу при проектуванні атриум-готелів приділяють естетичному боку архітектури. Високі скляні стіни, зелені насадження та водойми в атриумі додають відчуття природи та затишку. Окрім того, атриум-готелі можуть бути ефективними з точки зору енергоефективності, використовуючи природне світло та вентиляцію, які проникають усередину через атриум. Атриум-готелі стають не лише місцем для проживання, але і архітектурним втіленням ідеї зручності, затишку та

відкритості. Інформацію щодо прийомів містобудівного та планувально-композиційного вирішення зведено до *таблиці 3.2.*

Таблиця 3.2. Прийоми об'ємно-просторового вирішення

№ п/п	ПРИЙОМ ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОГО ВИРІШЕННЯ	ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ	ГРАФІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ	ПРИКЛАД ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОГО ВИРІШЕННЯ
1	ЛІНІЙНІ ГОТЕЛІ	Представляють собою один з найбільш традиційних типів готелів, характерний простотою планування та зручністю розташування номерів. Основним принципом лінійних готелів є прямолінійна структура, де номери розташовані поруч один з одним, утворюючи великі блоки або крила.		
2	ОБ'ЄМНІ ГОТЕЛІ	Основною рисою об'ємних готелів є створення унікальних об'ємів та форм, які надають їм визначений характер. Такі готелі можуть мати виразні архітектурні елементи, такі як високі вежі, скляні об'єми чи абстрактні форми, що відрізняють їх серед інших об'єктів.		
3	СТУПЕНЕВІ ГОТЕЛІ	Однією з ключових особливостей ступеневих готелів є їхнє розташування на високогір'ї або на схилах. Вони вбудовані в природну ландшафтну конфігурацію, створюючи своєрідний "ландшафтний театр" для гостей.		
4	ВЕЖЕВІ ГОТЕЛІ	Однією з основних рис вежевих готелів є їхній висотний аспект. Зазвичай такі споруди мають значну кількість поверхів, і їхня архітектура орієнтована на естетичний та функціональний вигляд з висоти. Величезні вікна і тераси роблять кожен номер особливим місцем з захоплюючим панорамним видом.		
5	БЕЗБАР'ЄРНІ ГОТЕЛІ	Однією з ключових особливостей архітектурного планування безбар'єрних готелів є розташування об'єктів інфраструктури таким чином, щоб уникнути перешкод для руху людей з обмеженими можливостями. Важливо враховувати зручність розташування ліфтів, сходів, коридорів та інших просторів.		
6	АТРИУМ-ГОТЕЛІ	Однією з ключових рис атриум-готелів є внутрішній атриум, що пронизує будівлю від землі до даху. Цей архітектурний елемент створює враження відкритості та простору, забезпечуючи доступ світла та повітря усім приміщенням.		

Екологічно орієнтовані готелі стають все більш актуальними в умовах сучасного світу, де стали дедалі важливішими питання екології та сталого розвитку. У такому контексті, архітектура готелю грає ключову роль у забезпеченні

екологічності та енергоефективності.

На першому етапі архітектурного проекту екологічного готелю велика увага приділяється вибору місця розташування. Архітектор має оцінити вплив будівництва на природні екосистеми, вибираючи локації, де вплив на природне середовище буде мінімізований.

Другий аспект — це використання енергоефективних технологій у будівництві. Відповідний архітектурний дизайн може передбачати використання сонячних батарей, систем відновлювальної енергії та інших енергозберігаючих рішень.

Третій аспект — ефективне використання матеріалів. Архітектор має вибирати екологічно чисті та відновлювані матеріали для будівництва. Це може включати в себе використання дерева з лісів з сертифікатами, використання матеріалів із вторинної переробки та інші практики.

Четвертий аспект — створення гармонії із природним оточенням. Архітектурне вирішення повинно інтегрувати готель в природний ландшафт, використовуючи при цьому місцевий стиль та матеріали, щоб готель існував у гармонії із своїм оточенням.

Такий підхід до архітектурного вирішення екологічних готелів сприяє не лише зменшенню впливу на навколишнє середовище, але і створенню привабливого та збалансованого простору для відпочинку, де гості можуть насолоджуватися комфортом та красою природи.

Ландшафтна інтеграція є ключовим принципом в містобудівному та планувально-композиційному вирішенні туристично-спортивних готелів. Природність ландшафту і взаємодія з готелем є важливою складовою для створення гармонійного середовища, яке поєднує зручності готелю з природними красами оточуючого ландшафту. Розташування туристично-спортивного готелю з фокусом на рекреаційних можливостях є стратегічним вирішенням. Готелі розташовуються так, щоб максимально задовольняти потреби гостей у доступі до спортивних та

рекреаційних зон, забезпечуючи зручний та ефективний відпочинок.

Місцевий контекст та стратегічне планування грають ключову роль у визначенні розташування туристично-спортивного готелю. Це враховує доступність до інфраструктури, зручність транспортних комунікацій та інші фактори, що визначають зручність для гостей. Розташування готелю може враховувати історичні та культурні аспекти місцевого середовища. Це може включати інтеграцію з архітектурними пам'ятками, збереженням традицій та аутентичних елементів, що вносять особливий характер готелю.

Містобудівники активно використовують концепції ефективного використання площі, максимізуючи функціональні можливості території. Це може включати розташування спортивних майданчиків та інших об'єктів так, щоб вони ефективно служили потребам гостей.

Туристично-спортивні готелі часто розташовані поруч з ключовими спортивними об'єктами, стадіонами чи туристичними маршрутами. Це забезпечує легкий доступ до спортивних подій та активностей, що є важливим для гостей.

Застосування гнучкого планування та модульних конструкцій дозволяє адаптувати готель до змін в інфраструктурі та попиту гостей. Це забезпечує стійкість та ефективне використання простору з плином часу.

Розташування готелю може враховувати принципи енергоефективності та екології. Вибір місця дозволяє використовувати природні ресурси, встановлювати системи відновлювальної енергії та зменшувати вплив на навколишнє середовище.

Забезпечення доступності за допомогою різних видів транспорту та розвиненої мультимодальної інфраструктури робить туристично-спортивний готель привабливим для різних категорій гостей, які використовують різні види транспорту.

Розташування туристично-спортивного готелю у межах міста надає йому ряд стратегічних переваг. Спочатку, гість може скористатися легким доступом до культурних, розважальних та комерційних зон міста. Це забезпечує різноманіття

розваг та можливостей для відпочинку, що важливо для туристів.

Друга важлива перевага - зручність транспортних зв'язків. Готель у місті може бути легко доступним на різних видах транспорту, що робить його зручним для тих, хто використовує автомобіль, громадський транспорт чи інші засоби пересування.

Третя перевага - близькість до бізнес-центрів. Це особливо важливо для тих гостей, які відвідують готель у справочних або комерційних цілях. Можливість легко дістатися до бізнес-центрів чи конференц-залів додає привабливості для корпоративних клієнтів.

Завершуючи, готель у межах міста може бути ідеальним варіантом для тих, хто шукає активний та динамічний відпочинок, бажає відкрити для себе культурні та розважальні можливості, а також користуватися зручністю інфраструктури міста.

Розташування готелю на заміських територіях, навпаки, надає гостям можливість насолоджуватися природною красою та спокоєм. Зазвичай такі готелі розташовані в зелених зонах, подалі від міського шуму і суєти. Це робить їх ідеальним вибором для тих, хто шукає відпочинок від повсякденного стресу.

Додаткова перевага полягає в тому, що готелі на заміських територіях часто обладнані спортивними майданчиками, гольф-полями чи іншими розважальними зонами. Гості можуть насолоджуватися активним відпочинком, нахиленим до природи.

Також, заміське розташування може забезпечити простір для організації спортивних подій чи конференцій, де можна поєднати елегантність природного середовища з комфортом сучасного готелю.

Загалом, розташування на заміських територіях пропонує гостям можливість насолоджуватися природою та спокоєм, забезпечуючи вибірковість і комфорт для тих, хто шукає відпочинок у вишуканому заміському оточенні.

3.3. Особливості архітектурно-планувальної організації туристично-спортивного готелю у м. Суми Сумської області

Інтеграція спортивно-туристичного готелю в міську інфраструктуру визначається його локацією та доступністю. Обрані такі місця, що легко доступні громадському транспорту та транспортним магістралям, щоб забезпечити комфортне переміщення гостей готелю та мешканців міста.

Архітектурна ідентичність готелю в міському середовищі має велике значення для створення гармонійного образу. Врахування місцевих архітектурних елементів та використання місцевих матеріалів сприяють інтеграції готелю в міський ландшафт.

Співпраця з міськими проектами та ініціативами розширює можливості готелю для взаємодії з громадою та розвитку спільних проєктів. Це може включати спільні рекреаційні зони, парки чи спортивні об'єкти. Комерційна інфраструктура, така як навколишні торгові центри та ресторани, може стати додатковим магнітом для гостей та місцевих мешканців. Таке сусідство сприяє створенню жвавого міського центру.

Важливим аспектом інтеграції готелю в міську інфраструктуру є взаємодія з місцевою громадою. Організація спільних заходів та проєктів може позитивно вплинути на міське середовище та стосунки з мешканцями. Близькість зон відпочинку та активності, таких як парки та рекреаційні майданчики, сприяє покращенню загального благополуччя в міському середовищі.

3.3.1. Містобудівне вирішення

Готель розташований у місті Суми, на ділянці по вулиці Харківській, навпроти торгово-розважального центру (ТРЦ) «Мануфактура». Дана ділянка розташована поруч з парковими зонами та стадіоном, що визначається бажанням створити ідеальне середовище для гостей, які цінують активний відпочинок та здоровий спосіб життя. Паркові зони, розташовані поблизу готелю, створюють унікальну

атмосферу та можливість для гостей насолоджуватися зеленими насадженнями, прогулянками та спортивними заняттями. Таке оточення сприяє релаксації та підтримує концепцію здорового життя.

Стадіон в пішій доступності від готелю стане додатковою перевагою для гостей, які цікавляться спортивними заходами, тренуваннями чи участю в спортивних подіях. Близькість до стадіону відкриває можливості для занять фізичною активністю та участі у спортивних заходах прямо під час перебування в готелі.

Взаємодія готелю з парковими зонами та стадіоном сприяє інтеграції з міським середовищем та робить його бажаною локацією для тих, хто шукає гармонію між відпочинком у природі та можливостями для активної рухової діяльності.

Близькість до природних водойм в спортивно-туристичному готелі не лише створює прекрасні умови для відпочинку, але також може впливати на організацію розваг та подій. Можливості для водних видів спорту, таких як каякінг, віндсерфінг чи дайвінг, роблять готель привабливим для любителів активного відпочинку та екстремальних вражень. Близькість до водойми також створює унікальні умови для організації різноманітних заходів та святкувань.

Сприятливе розташування спортивно-туристичного готелю біля основних транспортних магістралей має велике значення для зручності та доступності. Простий доступ до автомагістралей та залізничних вузлів значно полегшує маневреність гостей та забезпечує ефективну транспортну інфраструктуру для готелю.

Важливою перевагою є можливість швидкого та легкого доступу до історичних та культурних пам'яток, ресторанів, магазинів та розважальних закладів у центрі міста. Гості можуть легко обирати напрямок своєї активності, відвідувати цікаві місця та заходи, не втрачаючи часу на довгі подорожі.

Також враховано естетичний аспект розташування готелю вздовж транспортних магістралей, адже забезпечення комфортного та спокійного

відпочинку гостей може вимагати заходів з звукоізоляції та ландшафтного дизайну.

Такий підхід до планування забезпечує не лише легкий доступ для гостей, але і можливість насолоджуватися перевагами міського середовища без зайвого транспортного стресу.

3.3.2. Вирішення генерального плану ділянки

Генеральний план туристично-спортивного готелю ретельно враховує різноманіття функцій та потреб відвідувачів, а також відзначається збалансованим підходом до використання території. Передусім, готель розташований на просторій ділянці, яка визначається своєрідним рельєфом. Великі відкриті площадки використовуються для розташування спортивних майданчиків. Це створює сприятливий фон для розважальних та активних видів відпочинку.

Центральна частина території призначена для розташування будівлі готелю, який має виразну архітектурну композицію та відмінно вписується в природній ландшафт. Навколо головної будівлі розташовані зони відпочинку з альтанками, створюючи атмосферу затишку та зручності. Уздовж берегів природного водоймища влаштовані пішохідні шляхи, де гості можуть насолоджуватися чудовим краєвидом та природнім середовищем. Ігрові майданчики та зони для відпочинку з дітьми розташовані в безпосередній близькості до сімейних кімнат та апартаментів, щоб забезпечити комфорт та безпеку для сімейного відпочинку.

Гармонійність самої ділянки є ключовим аспектом в архітектурному плануванні туристично-спортивного готелю. При розташуванні готелю враховується ландшафт та природний рельєф, щоб інтегрувати будівлі в оточуючий природний контекст. Зелені насадження та природні матеріали використовуються для створення природної гармонії, де готель виглядає, ніби він став частиною природи.

Важливим елементом генерального плану є також зонування для автотранспорту та паркування, щоб забезпечити легкий доступ до будь-якої

частини комплексу. Правильна кількість паркомісць розрахована для комфорту гостей та забезпечення ефективного використання території. Паркові зони і паркомісця інтегруються так, щоб не лише задовольняти функціональні потреби гостей, а й створювати чистий та органічний вигляд довкілля. Вони розташовані стримано, надаючи гармонійний вигляд території, при цьому не порушуючи загального естетичного сприйняття.

У цілому, генеральний план туристично-спортивного готелю орієнтований на створення гармонійного та функціонального середовища для різноманіття відпочинкових потреб гостей. Враховуючи елементи природного середовища та розташування інфраструктури, ділянка готелю є не лише функціональною, але і гармонійною в архітектурному відношенні.

3.3.3. Об'ємно-планувальне рішення

Архітектурне вирішення готелю є важливим аспектом його об'ємно-планувального рішення. Така форма надає будівлі унікальний зовнішній вигляд та структурну цікавість. Зумовленням такої форми є бажання врахувати рельєф ділянки, на якій встановлюється готель. Це дозволяє гармонійно вписати будівлю в природне середовище і створити привабливий архітектурний образ.

Прямокутна форма готелю має свої переваги. По-перше, вона забезпечує велику кількість номерів з видом на зовнішнє середовище, що є важливим для туристичного готелю, де гості шукають комфорт та зручність. Кожен рівень має свої відкриті тераси або балкони, де гості можуть насолоджуватися краєвидами.

Додатково, така форма сприяє ефективному використанню простору ділянки, особливо якщо та має нерівномірну конфігурацію. Це дає архітекторам можливість максимально використовувати доступний простір і створювати гармонійне планування.

На першому поверсі готелю розташовані загальнодоступні зони. Лобі та рецепція займають центральну частину першого поверху, забезпечуючи гостям

легкий доступ та швидке заселення. Поруч з рецепцією розташовуються ресторан, конференц-зала та спортивні приміщення для зручності гостей та організації заходів. Також на всіх поверхах готелю передбачені приміщення для персоналу для швидкого доступу працівників готелю до об'єктів їх обслуговування.

У боковій частині першого поверху готелю розташовуються стандартні номери, а також номери класу "люкс" або апартаменти. Передбачена оптимальна організація коридорів та ліфтових холів для зручного руху між номерами та загальнодоступними зонами.

На верхніх поверхах готелю розташовуються номери вищезазначених категорій з видом на місто та природні пейзажі. Можливі варіанти номерів можуть варіюватися від класичних стандартних номерів до розкішних апартаментів з широкими балконами. Також організовані тераси з панорамним видом, щоб насолоджуватися красою навколишнього середовища.

Специфіка готельних номерів включає в себе сучасний та комфортабельний дизайн, великі вікна для забезпечення природного освітлення, а також сучасні технології для зручності гостей. В першу чергу враховані потреби гостей аби забезпечити комфортне проживання у будь-якому обраному класі номерів.

У готелі врахована інклюзивність з метою забезпечення комфортного перебування для всіх гостей, незалежно від їхніх фізичних або рухових особливостей. Заходи для інклюзивності включають в себе наявність безбар'єрного доступу до всіх загальних зон, використання підйомників та спеціально обладнаних номерів для осіб з обмеженими можливостями. Крім того, персонал готелю надає допомогу в разі потреби, забезпечуючи високий стандарт обслуговування для всіх гостей. Улаштоване використання табличок з написами у шрифті Брайля. Це надає можливість людям з вадами зору легко орієнтуватися в готелі та користуватися його сервісами. Таблички розташовані в стратегічних місцях, таких як ліфти, коридори та номери, щоб забезпечити максимальний комфорт і зручність для всіх гостей.

3.3.4 Художньо-образне рішення

Художньо-образне рішення туристично-спортивного готелю з використанням дерева, бетону та пастельних кольорів створює вражаючий вигляд, який поєднує сучасність та природну гармонію. Стиль є сучасним з акцентами на мінімалізм. Чисті лінії, просторі приміщення та відсутність зайвого декору створюють враження сучасності та елегантності. На фасаді будівлі використані численні деталі з натурального дерева, що додає теплоти та природного шарму.

Бетонні елементи використані для створення сучасного та елегантного вигляду. Концепція прямокутної форми підкреслена за допомогою геометричних форм і ліній на фасаді, що надає будівлі динаміку та рух.

Щодо кольорів, то пастельні відтінки створюють відчуття легкості та свіжості. Вони виглядають природними та згладжують контрасти між елементами дизайну, а також підкреслюють дзеркальну поверхню вікон, що робить будівлю привітною та затишною.

Дерев'яні деталі використані для надання тепла та природності. Дерев'яні облицювання на балконах та вікнах додають акценти та створюють гармонійний зв'язок із природним оточенням.

Загалом, художнє вирішення готелю викликає асоціації зі спокійністю та сучасністю, використовуючи дерево, бетон та пастельні кольори для створення приємного та естетичного середовища.

3.3.5. Конструктивне рішення

Готель проектується з урахуванням важливих конструктивних аспектів для забезпечення оптимальної міцності та функціональності. Для улаштування фундаменту, враховуючи рельєф ділянки, використані закладні фундаменти для рівномірного розподілу навантаження та уникнення проблем з нестійкістю ґрунту. Цей вибір є ефективним у даному випадку, оскільки є необхідність в осушенні ґрунту.

Стіни та колони виступають у ролі несучого елемента будівлі, підтримуючи кожен з поверхів. Застосування високоякісних матеріалів, таких як збірні бетонні елементи, дозволяє досягти необхідної міцності та стійкості конструкцій.

У фасаді готелю використані сучасні архітектурні рішення, включаючи великі вікна та скляні панелі, для створення відкритого та світлого загального вигляду. При цьому, конструкції розраховані на велику кількість вікон та склопакетів, забезпечуючи високу проникність природного світла.

Особлива увага приділяється врахуванню місцевих природних умов. Для цього запроєктовані системи вітро- та водозахисту, з метою забезпечення ефективної експлуатації та довговічності будівлі. Технологічні рішення та високоякісні матеріали грають ключову роль у збереженні естетичного вигляду та функціональності.

Готель активно використовує сучасні технології для досягнення енергоефективності. Використання ізоляції та продумані системи вентиляції сприяють створенню оптимального мікроклімату всередині будівлі. Комплексне конструктивне рішення покликане забезпечити безпечну та функціональну будівлю, яка відповідає всім вимогам сучасної архітектури та інженерії.

3.3.6. Висновки до розділу 3

Містобудівне вирішення генерального плану ділянки, об'ємно-планувальне, художньо-образне та конструктивне рішення туристично-спортивного готелю представляють собою чітко сплановану та детально продуману симфонію елементів, що взаємодіють для створення унікального та функціонального архітектурного творіння.

Містобудівне вирішення готелю відображає стратегічний підхід до розташування об'єкта в міському середовищі. Зручність для гостей у доступі до розважальних та комерційних закладів стає ключовим фактором для підвищення привабливості готелю. Вирішення генерального плану ділянки відображає уважне

розташування об'єкту в контексті міського ландшафту. Розташування біля паркових зон, водойм та транспортних магістралей створює додатковий комфорт для відвідувачів та впливає на зовнішній вигляд готелю.

Об'ємно-планувальне рішення у формі г-образної ступінчастої конструкції відображає динаміку та функціональність готелю. Такий архітектурний підхід надає приміщенням унікальний характер та сприяє ефективному використанню простору.

Художньо-образне рішення, засноване на використанні численних дерев'яних та бетонних деталей, а також пастельних кольорів, створює приємну атмосферу та виглядає гармонійно у міському середовищі.

Конструктивне рішення готелю, з фокусом на несучих стінах, вказує на високий рівень безпеки та довговічності об'єкту. Вибір оптимального фундаменту та несучих елементів підкреслює інженерну основу готелю.

Усі ці аспекти разом створюють винятковий архітектурний образ туристично-спортивного готелю, що інтегрується в міську інфраструктуру, надає зручності для відвідувачів та відображає високий стандарт естетики та функціональності.

ВИСНОВКИ

Отже, туристично-спортивний готель – це підприємство готельної індустрії, призначене для розміщення та обслуговування спортсменів, спортивних команд, делегацій та туристів, які віддають перевагу активному відпочинку. Існують туристично-спортивні готелі різного типу – в залежності від певних груп подорожуючих. Саме цей аспект основним чином впливає на застосування того чи іншого прийому просторово-планувального вирішення такого закладу .

Було досліджено існуючі прийоми архітектурно-планувальних та функціональних вирішень туристично-спортивних готелів на території України та в інших державах та на основі цього розроблено прийоми архітектурно-планувальних та функціональних вирішень для туристично спортивних готелів.

Виокремлено і опрацьовано основні історичні етапи розвитку закладів готельного господарства; розглянуто та ретельно проаналізовано існуючі дослідження з проблематики утворення туристично-спортивних готелів в Україні та за кордоном. Було розглянуто та охарактеризовано приклади закордонного та вітчизняного досвіду проектування подібних об'єктів. Створені таблиці класифікації даного типу готелю за різноманітними критеріями. Також, опрацьовано та узгоджено найголовніші вимоги щодо проектування туристично-спортивних готелів згідно відповідно до основних нормативних документів, що регламентують архітектурну та будівельну діяльність.

Розроблено схеми щодо передумов та факторів формування туристично-спортивних готелів, мережі їх функціонування, а також створено детальну схему типів функціонально-просторової організації внутрішнього простору туристично-спортивних готелів.

Результати цього дослідження можуть бути використані для подальших розробок і можуть бути застосовані при реалізації проектів та навчальному проектуванні та дизайні при розгляді просторово-планувальних рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 4281: 2004. Класифікація. Державний стандарт України. Заклади ресторанного господарства.
2. Про по порядок затвердження інвестиційних програм і проектів будівництва і проведення комплексної державної експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 р. № 483.
3. Положення про ескізний архітектурний проект: наказ Держбуду України від 23.10.1991 р. № 51/-839/1.
4. ДБН В.2.2-20:2008 Державні будівельні норми України. Будинки і споруди. Готелі. – К.: Мінрегіонбуд України, 2009.
5. ДСТУ Б А.2.4-7-95 (ГОСТ 21.501-95). Система проектної документації. Правила виконання архітектурно - будівельних креслень. Держ. комітет України у справах містобудування і архітектури. – К., 1995.
6. ДСТУ Б А.2.4-7-95 (ГОСТ 21.501-97). Основні вимоги до проектної і робочої документації. Держ. комітет України у справах містобудування і архітектури. – К., 1997.
7. ДСТУ Б А.2.4-7-99 (ГОСТ 21.501-95). Правила виконання специфікації обладнання виробів і матеріалів.. Держ. комітет України у справах містобудування і архітектури.– К., 1995.
8. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» - К.:Укрархбудінформ, 2003. – 107 с.
9. ДБН В.2.2-25:2009 Державні будівельні норми України. Будинки і споруди. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства).
10. Правила роботи закладів (підприємств) громадського харчування: наказ Мінекономіки та питань з європейської інтеграції України від 24.07.2012 р. № 219.
11. Є.В. Клименко. Технічна експлуатація та реконструкція будівель та споруд: навч. посіб./ К.: Центр навч. Л-ри, 2004, - 304

12. А.А. Мазеракі, М.І. Пересічний, С.Л. Шаповал. Проектування закладів ресторанного господарства: навч. посіб./ К.: КНТЕУ, 2008, - 307 с.